

رئیس‌جمهور در آیین آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها:
دانشجو باید در کنار علم آموزی، مهارت و نیازهای
آینده جامعه را بیاموزد

خبرنامه آموزش عالی

(مهر و آبان ۱۳۹۸)

اقدامات یک ساله حوزه مدیریت سبز وزارت علوم؛

بورسی و کارشناسی ۳۰۰ پروژه
مدیریت سبز در دانشگاه‌ها

پرونده ویژه

آموزش‌های مهارتی

با گفتارها و نوشته‌هایی از:

دکتر آهنجیان، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

دکتر صالحی عمران، رئیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای

دکتر رسایی، مشاور مرکز هیئت امنا و هیئت ممیزه
مرکزی وزارت علوم

یادداشت ویژه

طرح جامع مهارت‌افزایی

و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان؛
ضرورتی اساسی در وزارت علوم

دکتر آهنجیان

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در راستای تحقق برنامه‌های پنجم و ششم توسعه، از مهرماه ۱۳۹۷، به اتکای یک برنامه مطالعه شده و جامع، دانشگاه‌های کشور را با هدف مهارت‌افزایی و بهبود توان اشتغال‌پذیری دانشجویان در قالب برنامه‌های آموزشی و درسی بسیج کرد. مهم‌ترین هدف‌های تمرکز بر این برنامه را می‌توان پاسخ‌گویی شفاف‌تر به مطالبه دستگاه‌های عمومی کشور مبنی بر ارتقای شایستگی‌های تخصصی دانش‌آموختگان دانشگاهی برای افزایش ضریب مشارکت در تولید ملی با اعتماد به توانمندی آنان در تأسیس کار و کسب و توسعه کارآفرینی و انطباق هر چه بیشتر برنامه‌های درسی با نیازهای جامعه همزمان با افزایش سهم آموزش‌های مهارتی دارای ظرفیت اشتغال‌زایی در برنامه درسی همه رشته‌های دانشگاهی دانست. در راستای این هدف‌ها از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ در وزارت علوم، مطالعات و اقدامات وسیعی آغاز شد که پس از نشست‌های متعددی با مدیران عالی ستادی و معاونان آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های بزرگ و اثرگذار کشور، منجر به تهیه و ابلاغ «آیین‌نامه مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی» شد.

گفت‌گویی اختصاصی با دکتر زمانی

دانشگاه پیام نور در دستیابی به دانشگاه‌های نسل سوم و چهارم
پیشتاز است

مصاحبه اختصاصی با دکتر امید

بیش از ۵۰۰ مرکز علمی - کاربردی غیرمجاز طی ۳ سال اخیر
تعطیل شده است

یادداشت اختصاصی/ دکتر صالحی عمران

آموزش‌های مهارتی؛ ضرورتی اجتناب‌ناپذیر در نظام آموزش عالی

طرح جامع مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان؛ ضرورتی اساسی در وزارت علوم

دکتر آهنگچیان، مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در راستای تحقق برنامه‌های پنجم و ششم توسعه، از مهرماه ۱۳۹۷، به اتکای یک برنامه مطالعه شده و جامع، دانشگاه‌های کشور را با هدف مهارت‌افزایی و بهبود توان اشتغال‌پذیری دانشجویان در قالب برنامه‌های آموزشی و درسی بسیج کرد. مهم‌ترین هدف‌های تمرکز بر این برنامه را می‌توان پاسخ‌گویی شفاف‌تر به مطالبه دستگاه‌های عمومی کشور مبنی بر ارتقای شایستگی‌های تخصصی دانش‌آموختگان دانشگاهی برای افزایش ضریب مشارکت در تولید ملی با اعتماد به توانمندی آنان در تأسیس کار و کسب و توسعه کارآفرینی و انطباق هر چه بیشتر برنامه‌های درسی با نیازهای جامعه هم‌زمان با افزایش سهم آموزش‌های مهارتی دارای ظرفیت اشتغال‌زایی در برنامه درسی همه رشته‌های دانشگاهی دانست. در راستای این هدف‌ها از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ در وزارت علوم، مطالعات و اقدامات وسیعی آغاز شد که پس از نشست‌های متعددی با مدیران عالی ستادی و معاونان آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های بزرگ و اثرگذار کشور، منجر به تهیه و ابلاغ «آیین‌نامه مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی» شد. بر اساس این طرح جامع ۴ محور اساسی اجرای همه‌جانبه جنبه‌های عملی-کاربردی برنامه‌های درسی جاری، طراحی و اجرای دروس اختیاری متناسب با نیازهای جامعه، اجرای آموزش‌های فرابرنامه‌ای متناسب با هر رشته و نیاز بازار کار و رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان برای دانشگاه‌ها معین شد و دانشگاه‌ها موظف شدند از آغاز سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ به اجرای آن بپردازند. گزارش‌های دریافتی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در این زمینه، نشان از عزم جدی آنان برای تحقق هدف‌های برنامه‌های توسعه ملی در موضوع آموزش‌های مهارتی دارد. برای مثال در ۴ محور برنامه برخی از اقدامات صورت گرفته در دانشگاه‌ها عبارتند از: اجرای همه‌جانبه جنبه‌های عملی-کاربردی برنامه‌های درسی جاری، بهره‌ور کردن دروس کارآموزی و کارورزی، برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی مازاد بر برنامه مصوب و برقراری تعامل پیوسته درس‌محور با مراکز صنعتی و تولیدی منطقه مورد نظر قرار گرفته است. طراحی و اجرای دروس اختیاری متناسب با نیازهای جامعه، تعریف دروس مازاد در دو بخش مهارت‌های عمومی و اختصاصی، تشکیل شورای سیاست‌گذاری و نوآوری آموزشی برای کمک به جهت‌گیری آموزشی برنامه‌های درسی دانشگاه در راستای اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان و به‌کارگیری الگوهای مبتنی بر شایستگی‌های شغلی و حرفه‌ای در طراحی برنامه‌های درسی مورد توجه بوده است. اجرای آموزش‌های فرابرنامه‌ای متناسب با هر رشته و نیاز بازار کار، طراحی و اجرای دوره‌های نوآورانه فرابرنامه‌ای با هدف ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان، راه‌اندازی مراکز جوار آموزشی و برگزاری دوره‌های فنی و حرفه‌ای با همکاری سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای و برگزاری استارت‌آپ‌های آموزش محور در رشته‌های تحصیلی با زمینه اشتغال پایین به اجرا در آمده است. رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان هر کدام از رشته‌های موجود در دانشگاه، طراحی و استقرار سامانه جامع رصد و ارزیابی وضعیت

اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاه و رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان با هدف بازنگری برنامه‌های درسی و انطباق آن‌ها با نیازهای جامعه در دانشگاه‌ها و توسط آن‌ها مورد نظر قرار گرفته است. علاوه بر اینها اقدامات پشتیبانی و اجرایی جانبی با هدف تحقق اثربخش‌تر طرح جامع مهارت‌افزایی نیز مدنظر معاونت آموزشی وزارت علوم و دانشگاه‌ها بوده است. از جمله این اقدامات می‌توان به قرار دادن تخصیص ۱ تا ۳ درصد از درآمدهای اختصاصی دانشگاه‌ها به مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان (مرکز هیئت‌های امنا و هیئت ممیزه وزارت علوم)، تدوین و ابلاغ آیین‌نامه دستگیری آموزشی-پژوهشی دانشجویان تحصیلات تکمیلی (معاونت آموزشی وزارت علوم) و ارائه پیوست اشتغال‌پذیری به ۷۰ کارگروه تخصصی برنامه‌ریزی و گسترش آموزش عالی با هدف تلفات و اتکای برنامه‌های درسی در مرحله تدوین و بازنگری به موضوع مهارت و اشتغال (معاونت آموزشی وزارت علوم- بیش از ۱۳۰ برنامه درسی ظرف ۱۸ ماه گذشته با رویکرد مهارت‌افزایی بازنگری و تدوین شده‌اند) اشاره کرد. بازدیدهای دوره‌ای از دانشگاه‌های پیشگام در مهارت‌افزایی با هدف انگیزه‌بخشی، راهنمایی و هدایت منابع پشتیبان (معاونت آموزشی وزارت علوم)، طراحی و تأسیس مرکز

در راستای طرح مهارت‌افزایی دانشجویان از نیمه دوم سال ۱۳۹۶ در وزارت علوم، مطالعات و اقدامات وسیعی آغاز شد که پس از نشست‌های متعددی با مدیران عالی ستادی و معاونان آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌های بزرگ و اثرگذار کشور، منجر به تهیه و ابلاغ «آیین‌نامه مهارت‌افزایی و ارتقای توان اشتغال‌پذیری دانشجویان کارشناسی» شد.

بر اساس این طرح جامع ۴ محور اساسی اجرای همه‌جانبه جنبه‌های عملی-کاربردی برنامه‌های درسی جاری، طراحی و اجرای دروس اختیاری متناسب با نیازهای جامعه، اجرای آموزش‌های فرابرنامه‌ای متناسب با هر رشته و نیاز بازار کار و رصد وضعیت اشتغال دانش‌آموختگان برای دانشگاه‌ها معین شد و دانشگاه‌ها موظف به اجرای آن شدند.

قالب یک بسته جامع سیاست‌گذاری در نظر بگیرند. وجود یک بسته جامع به دانشگاه کمک می‌کند تا از دست‌زدن به اقدامات مقطعی بپرهیزد و با ربط‌دادن برنامه‌ها و اقدامات ذیل مهارت‌افزایی، با انسجام و هماهنگی بیشتری به سوی دستاوردهای پیش‌بینی شده حرکت کند. روشن است که با حمایت مجلس شورای اسلامی، شورای انقلاب فرهنگی و به‌ویژه سازمان برنامه و بودجه کشور، امکان تداوم و تعالی نهضت مهارت‌افزایی در دانشگاه‌ها فراهم خواهد بود. در شرایط کنونی اقتصادی کشور، این طرح، زمینه و بستر مناسبی برای شتاب‌بخشیدن به برنامه‌های توسعه است.

دکتر محمدرضا زمانی، رئیس دانشگاه پیام نور در تشریح دستاوردهای یک‌ساله این دانشگاه در حوزه کارآفرینی و مهارت‌افزایی گفت: دانشگاه پیام نور با توجه به تأکید دولت بر لزوم حرکت دانشگاه‌ها به سمت دانشگاه‌های مهارت‌افزا اقداماتی را طی یک سال گذشته در حوزه مهارت‌افزایی و کارآفرینی و اشتغال دانشجویان در دستور کار قرار داده است. وی با تأکید بر اینکه اکنون دانشگاه پیام نور باید به سمت دانشگاه‌های نسل ۳ و ۴ که دانشگاه کارآفرین و مهارت‌افزا هستند، حرکت کند، اذعان داشت: این دانشگاه باید با مدل خاص خود، الگویی برای دیگر دانشگاه‌ها در زمینه مهارت‌افزایی و کارآفرینی باشد.

دکتر زمانی، دانشگاه پیام نور را بزرگ‌ترین دانشگاه دولتی دانست و گفت: این دانشگاه با ۴۳۰ هزار دانشجو در مقاطع مختلف کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در ۵۰۰ مرکز و واحد در داخل کشور و ۴۰ نمایندگی در سراسر جهان فعالیت دارد. همچنین ۴ هزار عضو هیئت‌علمی در این دانشگاه به‌صورت تمام‌وقت مشغول به فعالیت هستند و ۲۰ هزار عضو هیئت‌علمی مدعو در هر ترم به اساتید این دانشگاه اضافه می‌شود.

برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی در حین تحصیل و دوره‌های

کارآفرینی و اشتغال پس از فراغت از تحصیل

وی تصریح کرد: طی اقدامات یک سال اخیر دانشگاه پیام نور، بستریایی فراهم‌شده تا دانشجویان این دانشگاه تا زمانی

که مشغول به تحصیل هستند، از دوره‌های مهارت‌افزایی بهره‌مند شده و پس از فراغت از تحصیل نیز به حال خود رها نشده و بتوانند با شناخت توانمندی‌های خود در بازار کار و اشتغال جذب شوند.

وی ادامه داد: در زمینه مهارت‌افزایی دانشگاه از سال قبل تمهیداتی را برای ارتقای این بخش اندیشیده که در نتیجه آن، در حال حاضر ۱۰ مرکز نوآوری، ۱۲۰ هسته نوآور، ۲۲ مرکز رشد و استارت‌آپ‌های مختلف در راستای مهارت‌افزایی در این دانشگاه ایجاد شده است. همچنین با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برای ایجاد مراکز نوآوری خلاقیت تفاهم‌نامه‌ای امضاء کرده است.

رئیس دانشگاه پیام نور افزود: این دانشگاه برای دانشجویان درحال تحصیل و برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه نیز برنامه‌ریزی‌هایی برای یادگیری حرف مختلف پیش‌بینی کرده است.

اعطای تسهیلات وام اشتغال به دانش‌آموختگان از سوی معاونت

توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری

دکتر محمدرضا زمانی، توسعه روستاها و رسیدگی به مناطق محروم کشور را یکی از مهم‌ترین رسالت‌های اجتماعی دانشگاه پیام نور دانست و گفت: اهتمام ویژه دانشگاه پیام نور بر این است که در راستای رسالت اجتماعی خود و توسعه روستاها به‌عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان تولید و مولد کشور، برنامه‌ها و دوره‌های مهارت‌آموزی متنوعی را برای مناطق

مختلف ارائه کند.

رئیس دانشگاه پیام نور به تفاهم‌نامه دانشگاه با معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم ریاست جمهوری اشاره کرد و گفت: این تفاهم‌نامه در راستای رسالت اجتماعی دانشگاه با موضوع و محوریت «مهارت‌آموزی و اشتغال‌زایی برای دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاه پیام نور در مناطق روستایی و محروم کشور»، امضا و فاز اول اجرایی آن از تیرماه سال جاری با حضور و دستور معاون اول رئیس‌جمهوری در شهرستان چهارم با پایلوت هفت استان و اولویت‌های موضوعی منطقه‌ای شامل لرستان (گیاهان دارویی و کشت‌های گلخانه‌ای)، سیستان و بلوچستان (بوم‌گردی)، کرمان (فرش، گلیم و پته)، فارس (بسته‌بندی و فراوری خرما و نخلیات)، مرکزی (پوشاک)، همدان (صنایع‌دستی و سفال) و خراسان رضوی (سنگ‌های تزئینی) و همچنین ۲۴ استان دیگر بر اساس اولویت‌ها و ظرفیت‌های منطقه‌ای در قالب قرارداد اجرایی به امضای رئیس دانشگاه و معاون روستایی و مناطق محروم آغاز شد.

وی تصریح کرد: در حال حاضر دوره‌های مهارتی دانشگاه پیام نور، در ۷ مرکز این دانشگاه در استان‌های ذکرشده به‌صورت آزمایشی، به دانشجویان و فارغ‌التحصیلان ارائه می‌شود و این افراد پس از دریافت گواهی دوره آموزشی تحت پوشش تسهیلات اشتغال پایدار روستایی و عشایری تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان از سوی معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم قرار خواهند گرفت.

پیشگامی دانشگاه پیام نور در طرح ملی کدنویسی کودک و نوجوان (دارکوب)

دکتر زمانی همچنین از امضای تفاهم‌نامه همکاری دانشگاه پیام نور با معاونت علمی ریاست جمهوری و سایر بخش‌های دولتی در طرح ملی تقویت و استعدادیابی کودکان و نوجوانان در حوزه کدنویسی خبر داد و گفت: طرح ملی دارکوب، علاوه بر افزایش قوه خلاقیت و ایده‌پردازی، نهادینه کردن مفاهیم خلاقیت و کارآفرینی و خلق محصول (بازی، برنامه‌های تعاملی، انیمیشن و...) در کودکان و نوجوانان موجب ترفیح جایگاه و نام دانشگاه پیام نور در زمینه‌های فناوری‌های نوین و مسائل روز دنیا نیز خواهد شد.

وی افزود: با اجرای این طرح، کودکان و نوجوانان کشور می‌توانند به‌راحتی بازی‌های مورد علاقه خود را بسازند.

برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی از سوی سازمان نظام‌مهندسی معدن ایران برای دانشجویان پیام نور

دکتر زمانی، امضای تفاهم‌نامه همکاری بین دانشگاه پیام نور و سازمان نظام‌مهندسی معدن ایران را از دیگر اقدامات دانشگاه در حوزه کارآفرینی و ارتباط با صنعت دانست و گفت:

دانشگاه پیام نور دارای ظرفیت و امکانات بسیاری به‌ویژه در زمینه‌های الکترونیکی است که می‌تواند این ظرفیت‌ها را در اختیار سازمان نظام‌مهندسی معدن قرار دهد.

وی تصریح کرد: دانشگاه پیام نور دارای ۹۱ عضو علمی در رشته زمین‌شناسی است که از این تعداد ۱۵ نفر دارای مرتبه دانشجویی هستند و از این جهت این دانشگاه به لحاظ علمی و تخصصی در موقعیت بسیار مطلوبی قرار دارد و با توجه به گستردگی این دانشگاه در سراسر کشور می‌تواند تعامل مناسبی را با سازمان‌های نظام‌مهندسی در سراسر کشور برقرار کرده و ظرفیت‌های آزمایشگاهی و آموزشی خود را در اختیار این سازمان قرار دهد.

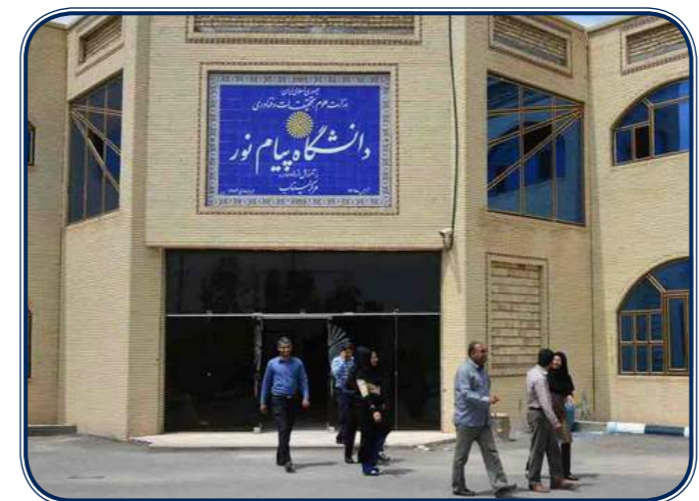
رئیس دانشگاه پیام نور بستر الکترونیکی را مهم‌ترین شاخص دانشگاه پیام نور دانست و با عنوان اینکه این تفاهم‌نامه برای هر دو طرف دارای مزایای بسیاری است، گفت: سازمان نظام‌مهندسی معدن با امضای این تفاهم‌نامه با دانشگاه پیام نور امکان برگزاری دوره‌های آموزشی عملی را برای دانشجویان دانشگاه پیام نور فراهم می‌کند.

دکتر زمانی ضمن اعلام آمادگی دانشگاه پیام نور برای پوشش دهی حلقه مفقوده ارتباط صنعت و دانشگاه ابراز امیدواری کرد که با امضای این تفاهم‌نامه بتوانیم بازار کار مناسبی را برای دانش‌آموختگان این دانشگاه فراهم کنیم.

۳۵۰۰ تشکل کارفرمایی پشتیبان فنی دانشگاه پیام نور در کشور

رئیس دانشگاه پیام نور از آغاز همکاری مشترک این دانشگاه با کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی ایران به‌عنوان بزرگ‌ترین تشکل اقتصادی کشور خبر داد و گفت: امروز موضوع مهارت‌افزایی دانشجویان در اولویت است، به‌طوری‌که بتوانیم در دوران تحصیل، دانشجویان را به‌سمتی پیش ببریم که مهارت‌های لازم را در حوزه صنعت کسب کنند.

وی استفاده از ظرفیت کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایان ایران و همچنین استفاده از ظرفیت دانشگاه توسط

صنوف این کانون را دو محور اصلی اجرای تفاهم‌نامه مشترک دانشگاه پیام‌نور با این تشکل صنفی دانست و خاطرنشان کرد: دانشگاه پیام‌نور نزدیک به ۴۰ نمایندگی در کشورهای مختلف دارد که ظرفیتی عظیم در اختیار صنوف قرار می‌دهد و می‌تواند منجر به همکاری‌های بیشتر شود.

دکتر زمانی خاطرنشان کرد: بی‌تردید حلقه مفقوده ارتباط صنعت با دانشگاه، نیازمند اجرای چنین تفاهم‌نامه‌هایی است تا برای رونق توسعه پایدار از آن بهره‌گیری کرد.

رئیس دانشگاه پیام‌نور تصریح کرد: یقین داریم که اگر ارتباط دانشگاه و صنعت شکل گیرد، اقتصاد مقاومتی نیز اجرا می‌شود؛ چراکه شاهراه اجرای اقتصاد مقاومتی، همین همکاری صنعت و دانشگاه است.

دکتر زمانی تأکید کرد: امروز باید بیشتر کار میدانی و صنعتی را برای دانشجویان مهیا کرد تا در این حوزه دغدغه‌های مسئولان و همچنین خانواده‌های دانشجویان برطرف شود و ما نیز در ستاد مرکزی دانشگاه پیام‌نور، تمام تلاش خود را می‌کنیم تا این کار را با شتاب و سلامت جلو ببریم و دستاوردهای همکاری دانشگاه و صنعت را در آینده برای همگان تشریح کنیم.

برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی از سوی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

رئیس دانشگاه پیام نور امضای تفاهم‌نامه همکاری مشترک آموزشی بین سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و دانشگاه پیام‌نور را از دیگر اقدامات این دانشگاه در حوزه کارآفرینی دانست و گفت: این تفاهم‌نامه با توجه به ضرورت برنامه‌ریزی برای توسعه منابع انسانی موردنیاز طرح‌های توسعه‌ای کشور و همچنین ارتقای بهره‌وری نیروی کار متخصص و صلاحیت‌های فنی و حرفه‌ای و توانمندسازی دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاهی برای ورود به عرصه فعالیت‌های اقتصادی منعقد شده است.

وی افزود: هدف از این تفاهم‌نامه آموزش مهارت‌های لازم به دانشجویان و ایجاد انگیزه برای آینده‌شغلی آینده‌سازان کشور است که با توجه به محل سکونت افراد می‌توانند از این آموزش‌ها جهت ورود به بازار کار بهره‌گیرند.

ایجاد مرکز نوآوری صنایع خلاق

رئیس دانشگاه پیام نور به نقش مراکز نوآوری صنایع خلاق در رونق کسب‌وکار دانش‌آموختگان دانشگاه اشاره کرد و گفت: دانشگاه پیام نور در سه دهه گذشته با شعار «آموزش برای همه، همه‌جا و همه‌وقت» گام برداشته و در برهه کنونی حرکت خود را علاوه بر حفظ و تداوم آن‌ها، با مأموریت اشتغال و تولید ثروت که بر توانمندی اساتید، دانشجویان و کارکنان این دانشگاه استوار است، ادامه می‌دهد.

وی افزود: در این راستا با امضای تفاهم‌نامه همکاری مشترک بین دانشگاه پیام نور و ستاد فناوری‌های نرم معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، طرح ایجاد مرکز نوآوری صنایع خلاق با محوریت اجرایی دانشگاه و نظارتی ستاد مورد موافقت قرار گرفته است و به‌زودی عملیات اجرای این طرح آغاز خواهد شد.

روند شکل‌گیری مراکز رشد و خلاقیت تسهیل می‌شود

دکتر زمانی با عنوان اینکه تفاهم‌نامه دانشگاه پیام نور و معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نیز در راستای توسعه مراکز رشد و خلاقیت امضا شده است، تصریح کرد: این تفاهم‌نامه در ایام هفته معلم در اردیبهشت‌ماه ۹۸ به امضا و طبق آن مقرر شد تسریع و تسهیل روند شکل‌گیری مراکز رشد و مراکز خلاقیت و نوآوری در دانشگاه (در سطح کشور) و برحسب ظرفیت‌ها و فضاهای موجود با همکاری پارک‌های علم و فناوری در اولویت قرار گیرد.

برگزاری استارت‌آپ‌های دانشگاه پیام نور در سطح ملی

رئیس دانشگاه پیام نور به برگزاری استارت‌آپ‌ها با موضوعات متنوع در سطح ملی اشاره کرد و گفت: تاکنون سه استارت‌آپ در سطح ملی با موضوعات و محوریت محتوا و فناوری‌های دیجیتال و سلام و مراقبت سالمندی و چندین استارت‌آپ در سطح استانی برگزار شده است. برخی از این استارت‌آپ‌ها هم‌اکنون در مرحله شتاب‌دهی و یا تجاری‌سازی می‌باشند.

وی در پایان تصریح کرد: حرکت نوین دانشگاه پیام نور در برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی و پشتیبانی از دانش‌آموختگان این دانشگاه، موضوعی است که بیش از هر چیز استقبال داوطلبان و دانشجویان را برای تحصیل در این دانشگاه به اجتماع میلیونی شیعیان و دل‌باختگان امام حسین (ع) در ایام اربعین حسینی در کربلای معلی، پدیده‌ای کم‌نظیر در رویدادهای جهانی محسوب می‌شود که به نماد مقاومت و

رئیس جمهور در آیین آغاز سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور:

دانشجو باید در کنار علم‌آموزی، مهارت و نیازمندی‌های آینده جامعه را بیاموزد

رئیس جمهور در آیین آغاز سال تحصیلی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و فناوری کشور با تأکید بر اینکه گسترش فضای کمی دانشگاه بدون کیفیت، مطلوب ما نیست، اظهارداشت: دانشگاه در ایران باید به دانشگاه مهارت محور تبدیل شود. علم، پایه مهارت، پیشرفت و توسعه است و دانشجو باید در کنار علم‌آموزی، مهارت و نیازمندی‌های آینده جامعه را بیاموزد.

دکتر روحانی با تأکید بر اینکه دانشگاه برای ما اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد و به صورت عام حوزه و دانشگاه را باید در کنار هم بدانیم، افزود: من فرزند حوزه و دانشگاه هستم و افتخار می‌کنم. مجموعه دانشگاه و حوزه اداره آینده جامعه را بر عهده دارند.

رئیس جمهور خاطر نشان کرد: آن‌هایی که در دانشگاه درس می‌خوانند هر چند حین تحصیل مسئولیت اجرایی ندارند اما از لحظه ورود به دانشگاه احساس می‌کنند که از مسئولان و مدیران آینده کشور هستند. دکتر روحانی گفت: بی‌تردید دانشگاه‌ها مسئولیت سنگینی بر دوش دارند و متقابلاً جامعه و دولت هم در مقابل دانشگاه مسئول است.

رئیس جمهور با بیان اینکه در ارائه خدمات به دانشگاه از سوی دولت نقایصی هم وجود دارد، اظهارداشت: ما همیشه در دولت تلاش می‌کنیم تا این مشکلات را رفع نمائیم. به وزیران علوم و بهداشت و رؤسای دانشگاه‌ها

همیشه تأکید کرده و می‌کنم که به ورزش جوانان، سلامت، تغذیه و رفاه آن‌ها به همان اندازه‌ای که برای سیاست جوان‌ها و یادگیری آن‌ها وقت می‌گذاریم، اهمیت بدهیم و وقت بگذاریم.

وی در ادامه با اشاره به اهمیت ارتقا کیفیت دانشگاه‌های کشور، اظهارداشت: معتقدیم فضای کمی و کیفی در دانشگاه‌ها باید در کنار هم مورد توجه قرار بگیرد و خوشبختانه در این راستا اقدامات خوبی، انجام شده است. دکتر روحانی خاطر نشان کرد: در ۴۱ سال پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌رغم همه مشکلات، دانشگاه‌های کشورمان در رشته‌های مختلف به رسالت و وظایف خود به خوبی عمل کردند به نحوی که امروز سطح دانشگاه‌های کشورمان نسبت به منطقه و حتی جوامع پیشرفته خیلی عقب نیست و تحرکات خوبی از لحاظ علم و دانش داشته‌ایم.

وی در ادامه با تأکید بر اینکه دانشگاه‌ها باید مهارت محور باشند، اظهارداشت: محور اصلی در دانشگاه نباید علم باشد، البته علم در بسیاری از امور پایه مهارت و پیشرفت و توسعه است اما نباید صرفاً به علم اکتفا شود، علم باید در کنار نیازمندی‌های جامعه قرار بگیرد. رئیس جمهور اضافه کرد: در اینکه برای فارغ‌التحصیلان دانشگاه، شغل به اندازه کافی نیست، ممکن است دلایل مختلفی بیان شود اما بی‌تردید فارغ‌التحصیلان دانشگاه

مهارت‌محور بهتر و زودتر از فارغ‌التحصیل دانشگاهی که حافظه‌محور بوده می‌تواند شغل مناسب پیدا کند. وی خاطر نشان کرد: اینکه گفته شد علم در گذشته بعد از چندین سال ۲ برابر می‌شد، امروز باید بگوییم که علوم مختلف پس از چند روز ۲ برابر می‌شود و چه بسا در آینده فرصت آن باز هم کاهش یابد.

دکتر روحانی با تأکید بر اینکه پیشرفت دانشگاه باید با سرعت علم منطبق باشد، اظهار داشت: امروز در دانشگاه‌ها کتب سال‌های گذشته تدریس می‌شود و علم اساتید هم به چند سال پیش تعلق دارد، ضمن اینکه دانشجوی هم برای ۵ الی ۶ سال آینده وارد بازار کار و مسئولیت می‌شود، لذا باید بررسی شود که چگونه می‌توان به دانشجو مهارتی آموخت که در ۵ سال بعد نه تنها از علم عقب نباشد، بلکه بتواند پیش‌رو و پیش‌تاز هم باشد.

وی با بیان اینکه امروز تحولات علمی بسیار سرعت گرفته و بار مسئولیت دولت هم در این زمینه بسیار سنگین است، گفت: امروز باید توجه داشته باشیم که چگونه می‌توان دانشجو را برای دنیای فردا آماده کنیم. امروز راه دانش و علم متفاوت‌تر از گذشته است و باید کاری کنیم که دانشجو نه تنها برای دنیای فردا آماده‌تر شود، بلکه وسایلی فراهم کنیم که همیشه در حال آموزش باشد، لذا این شعر «ز گهواره تا گور دانش بجوی» کاملاً منطبق با نیاز جامعه امروز جامعه است.

رئیس جمهور با بیان اینکه با خودکفایی دانشگاه در زمینه مالی و بودجه موافقت دارد، گفت: معتقدم درآمد دانشگاه می‌تواند از طریق عرضه تحقیقات و پژوهش‌ها مفید باشد و باید تحقیقاتی در دانشگاه صورت بگیرد که با ارزش بسیار بالا در دنیا و جامعه خودمان متقاضی داشته باشد.

دکتر روحانی اتصال دانشگاه به مراکز تولیدی و صنعتی را یک ضرورت دانست و گفت: در این راستا اقدامات خوبی انجام شده است و باید چنین اقداماتی شتاب بگیرد. امروز دانشگاه‌های برجسته جهان تقریباً خودکفا هستند و دانشگاه‌های ما این پتانسیل و قدرت را دارند که روی پای خود بایستند و در این راستا بهترین کار این است که دانشگاه به بخش خصوصی متصل شود چرا که بخش خصوصی بهتر از دولت می‌تواند در امور

اقتصادی مؤثر باشد. دکتر روحانی با بیان اینکه از دانشگاه‌ها می‌خواهم در همه مسائل روز اعم از علمی و اقتصادی، با ارائه نظرات کارشناسانه خود دولت را یاری دهند، تأکید کرد: دهها مورد داریم که دانشگاه‌ها باید به عنوان مسائل مهم و استراتژیک وارد شوند و اگر با راهکارهای ارائه شده برای موضوعاتی که بیش از ۴۰ سال است راجع به آن‌ها بحث می‌کنیم به نتیجه نرسیدیم، باید همه پرسى کنیم.

رئیس جمهور همچنین به موفقیت‌های شرکت‌های دانش بنیان در کشور اشاره کرد و گفت: موفقیت‌های بزرگی که در زمینه پدافند هوایی بدست آمده حاصل تلاش دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش بنیان بوده است و اینطور نیست که بدون تلاش دانشگاهیان و نخبگان بتوانیم به نتیجه برسیم. **در ادامه**، دکتر سعید نمکی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سخنانی با تشریح اقدامات و عملکرد دانشگاه‌های علوم پزشکی در آموزش، پژوهش و درمان، خاطر نشان کرد: در دانشگاه‌های علوم پزشکی فقط درگیر آموزش و پژوهش نیستیم و در بحث درمان و تأمین سلامت و بهداشت جامعه اقدامات بسیار خوبی صورت می‌گیرد.

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با بیان اینکه امروز از نظر ارائه خدمات بهداشتی و درمانی از برترین‌های منطقه هستیم، نسبت به آنچه اعمال فشار و بی‌احترامی به جامعه پزشکی کشور خواند، انتقاد کرد و گفت: جامعه پزشکی برای تأمین سلامت و بهداشت مردم در این شرایط سخت فشار اقتصادی دشمنان همه تلاش خود را انجام خواهد داد.

وی با بیان اینکه دانشگاه نباید محل درآمدزایی باشد و ما مجبور باشیم بخاطر کسب درآمد دانشجوی پولی جذب کنیم، گفت: شأن و منزلت دانشگاه، استاد و دانشجو باید در نظر گرفته شود.

دکتر محمود نیلی احمدآبادی رئیس دانشگاه تهران ضمن ارائه گزارشی از توانمندی‌های دانشگاه تهران و اقدامات انجام شده در راستای توسعه علمی کشور در این دانشگاه، گفت: در موضوع سیل، دانشگاه‌ها این افتخار را داشتند با تصمیم شایسته رئیس جمهور با

در ۴۱ سال پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌رغم همه مشکلات، دانشگاه‌های کشورمان در رشته‌های مختلف به رسالت و وظایف خود به خوبی عمل کردند به نحوی که امروز سطح دانشگاه‌های کشورمان نسبت به منطقه و حتی جوامع پیشرفته خیلی عقب نیست و تحرکات خوبی از لحاظ علم و دانش داشته‌ایم. **محور اصلی در دانشگاه نباید علم باشد، البته علم در بسیاری از امور پایه مهارت و پیشرفت و توسعه است اما نباید صرفاً به علم اکتفا شود، علم باید در کنار نیازمندی‌های جامعه قرار بگیرد.**

استفاده از ظرفیت علمی و تخصصی راهکار برای مقابله با سیل ارائه دهند.

رئیس دانشگاه تهران با بیان اینکه ۲۵۰ نفر از جامعه دانشگاهی کشور با هیأت منصوب شده از طرف رئیس جمهور برای بررسی موضوع سیل امسال همراهی می‌کنند، گفت: راهبردهای کارشناسانه در این زمینه در گزارش نهایی هیأت ارائه خواهد شد.

دکتر نیلی با بیان اینکه اگر می‌خواهیم با مشکلات کشور مقابله کنیم، چاره‌ای جز بهره‌مندی کامل از دانش دانشمندان و متخصصین کشور نداریم، گفت: متأسفانه میزان بهره‌مندی از فرصت و ظرفیت جامعه دانشگاهی با توانمندی دانشگاه‌ها فاصله زیادی دارد و پیشنهاد می‌کنم، برای حل این مشکل اقدام جدی صورت بگیرد و این کار می‌تواند در قانون بودجه امسال دیده شود.

رئیس دانشگاه تهران در پایان سخنان خود تأکید کرد: جامعه علمی و دانشگاهی با همه توان در خدمت کمک به توسعه و پیشرفت کشور است.

تلاش وزارت علوم؛ معرفی دانشگاه مسئول به جامعه

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری نیز در این آیین گفت: تمام تلاش این وزارتخانه آن است که دانشگاه مسئول و جامعه‌محور را به جامعه معرفی کنیم.

دکتر منصور غلامی، اظهار داشت:

قریب به اتفاق آنچه امروز در اختیار داریم، حاصل تلاش دانشگاهیان پس از انقلاب اسلامی است. اکثر افرادی که امروز مدیریت جامعه را در اختیار دارند و کسانی که در دانشگاه‌ها خدمات علمی و پژوهشی ارائه می‌کنند در دانشگاه‌های کشور تحصیل کرده‌اند.

وزیر علوم تصریح کرد: در اواخر دهه ۷۰ و اوایل ۸۰ در دوره تحول پژوهش، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی ما دستاوردهای بسیار بزرگ و قابل‌عرضه‌ای داشتند که حاصل آن جایگاه ویژه کشور در مجامع علمی دنیا بود، جایگاهی که سال‌به‌سال رشد کرده و به آن افتخار می‌کنیم.

دکتر غلامی ادامه داد: در حین رقابت تنگاتنگی که کشورهای بزرگ جهان در بخش فناوری داشتند ما دارای جایگاه پانزدهم یا شانزدهم در توسعه علمی هستیم. وی تصریح کرد: تحول دیگر حوزه تحقیقات و فناوری،

ورود به عرصه فناوری‌ها است، ما شاید از اواخر دهه ۸۰، انتقال دانش به سطح جامعه برای تولید ثروت و انتقال فناوری به صنایع، ورود به مسائل اجتماعی اعم از فرهنگی و اقتصادی و مدیریتی جزء برنامه‌ها بوده است؛ امروز ما این کار را به‌سرعت و جدیت پیش می‌بریم. دکتر غلامی توضیح داد: ما اکنون بیش از ۴۳ پارک علمی و فناوری داریم که همین جوانان شرکت‌های متعددی در زمینه‌های مختلف مبتنی بر دانش را پشتیبانی می‌کنند.

وی به فعالیت ۱۹۷ مرکز رشد در دانشگاه‌های کشور غیر از دانشگاه‌های علوم پزشکی اشاره کرد و گفت: این مراکز رشد بخش‌های بسیاری از یافته‌های علمی و فناوری‌های نوین را در گروه‌های کوچک دانش‌آموخته‌های دانشگاهی با همراهی اساتید پیش می‌برند که از درون آن‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیان به‌سرعت در حال رشد است.

وزیر علوم با اشاره به ورود بسیار خوب وزارت صنعت، معدن و تجارت برای پذیرش فرصت مطالعاتی اساتید جوان در صنعت گفت: وزارت علوم هم گذراندن دوره پیمانی برای اعضای هیئت علمی جوان را به‌نوعی اجبار کرده تا این اساتید جوان ۶ ماه را در صنعت بگذرانند. دکتر غلامی خاطرنشان کرد: برای ورود دانشجویان در بخش فرصت مطالعاتی تحصیلی در حوزه صنعت، سامان‌های طراحی شده و مواردی از این قبیل که تمام تلاش این است که دانشگاه جامعه‌محور و مسئول در قبال مسائل و مشکلات جامعه باشند.

عضو کابینه دولت دوازدهم خاطرنشان کرد: دانشگاه‌ها و دانشجویان استقبال بسیار خوبی از این امر کرده‌اند و این تازه آغاز ورود به عرصه علم و فناوری در حل مسائل و مشکلات است.

دکتر غلامی افزود: در حوزه مسائل اقتصادی، اجتماعی گزارش‌های متعددی را از دانشگاه‌ها به وزرا ارسال کردیم، کاری که اکنون در وزارت نفت انجام می‌شود در استخراج و اکتشاف از دانشگاه‌های ما وارد شدند. در حوزه صنایع دفاعی یک‌پایه تک‌تک فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه‌ها بودند.

وی با یادآوری ورود دانشگاه به موضوع ساختمان پلاسکو و سیلاب امسال گفت: دانشگاه‌ها تمام‌قد پای تربیت

با نظارت علمی مدیریتی دانشگاه‌های بزرگ و مجموعه‌های کوچک در یک شرایط فعال قرار می‌گیرند و نهایتاً مأموریت‌گرا خواهند شد و بر اساس ظرفیت‌های درونی و جایگاه‌ها منطقه‌ای خود، این مأموریت‌ها تعریف خواهد شد و نهایتاً یک مجموعه منسجم علمی تحقیقاتی و فناوری را خواهیم داشت.

نیروی انسانی هستند تا نسل توانمند، فکور، شجاع و امیدوار را به جامعه تقدیم کنیم. آینده جامعه در دست همین جوانان خواهد بود.

وی ادامه داد: در دانشگاه‌ها نیاز به بازنگری، طراحی مجدد و به عبارتی ساماندهی داریم. مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در اسفند ۱۳۹۴ به ما تکلیف کرده ساماندهی دانشگاه‌ها را انجام دهیم.

دکتر غلامی با بیان اینکه همکاران ما در سطح دانشگاه‌ها سراسر کشور این کار را انجام دادند، افزود: طرح آماده اجرا است و حاصل اجرا این خواهد بود که ما دانشگاه‌های متعددی که داریم را در شبکه‌های علمی قرار می‌دهیم و از متفرق عمل کردن آن‌ها را خارج می‌کنیم.

وی توضیح داد: با نظارت علمی مدیریتی دانشگاه‌های بزرگ و مجموعه‌های کوچک در یک شرایط فعال قرار می‌گیرند و نهایتاً مأموریت‌گرا خواهند شد و بر اساس ظرفیت‌های درونی و جایگاه‌ها منطقه‌ای خود، این

مأموریت‌ها تعریف خواهد شد و نهایتاً یک مجموعه منسجم علمی تحقیقاتی و فناوری را خواهیم داشت.

وزیر علوم گفت: ما در حوزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۲۵ مرکز، مجتمع و دانشگاه داریم که مستقلاً ذیل عناوین مدیریتی قرار دارند، درون آن‌ها دانشگاه پیام نور، جامع علمی کاربردی و دانشگاه فنی و حرفه‌ای کشور هستند.

دکتر غلامی ادامه داد: دانشگاه جامع علمی کاربردی پیش‌ازاین هزار و ۲۰۰ مرکز داشت و ما بر اساس اصلاحی که طبق مصوبه شورای عالی اداری انجام دادیم، اکنون دارای ۶۰۰ مرکز هستند که آن‌هم در حال ساماندهی است.

وی گفت: دانشگاه فنی و حرفه‌ای ۱۷۵ مرکز دارد؛ همچنین دانشگاه پیام نور که پیش‌ازاین ۸۰۰ مرکز داشت اکنون دارای ۴۰۰ مرکز است، دانشگاه غیردولتی نیز ۳۹۰ مرکز داشت که اکنون به زیر ۲۴۰ مرکز رسیده و به دلایل مختلف نیز کاهش می‌یابد.

یادداشت

آموزش‌های مهارتی؛ ضرورتی اجتناب‌ناپذیر در نظام آموزش عالی

دکتر صالحی عمران
رئیس دانشگاه فنی و حرفه‌ای

یکی از ویژگی‌های دنیای معاصر، رشد و توسعه نظام‌های مختلف آموزشی است. اکثر کشورها دسترسی به رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی را هدف قرار داده‌اند و یکی از بهترین راه‌های رسیدن را سرمایه‌گذاری آموزشی تلقی می‌کنند. این موضوع در دوران پس از جنگ جهانی دوم اهمیت زایدالوصفی پیدا کرده و بسیاری از کشورها برای بازسازی کشور خود تمرکز عمده را معطوف به سرمایه‌گذاری در سرمایه‌های انسانی متخصص نمودند. به همین خاطر در اکثر کشورهای توسعه یافته و حتی در حال توسعه رشد و گسترش کمی سیستم‌های آموزشی، علی‌الخصوص آموزش عالی کاملاً واضح و مشخص می‌باشد. در این دوران تعداد مراکز دانشگاهی و مؤسسات آموزش عالی و تعداد دانشجویان به شدت افزایش پیدا نمود. دولت‌ها سیاست توسعه و دسترسی به آموزش عالی را برای همگان امری مطلوب تلقی نمودند.

در حقیقت دو بعد اساسی توسعه آموزش عالی یعنی عرضه و تقاضا به گونه‌ای با هم به توافق رسیدند. به عبارت دیگر از طرفی سیاست‌گذاران و عرضه کنندگان آموزش عالی با نظر مساعد و مطلوبی که به اثرات اقتصادی، اجتماعی آموزش عالی داشتند تصمیم به توسعه آموزش عالی و مراکز نهادی آن گرفتند و از طرف دیگر متقاضیان آموزش عالی نیز دسترسی به آموزش عالی و مدارک آن را راهی مناسب برای رسیدن به خوشبختی تلقی نمودند. و نتیجه این همگرایی عرضه و تقاضا در سیاست‌گذاری کلان و خرد آموزش

عالی رشد روز افزون آموزش عالی در جوامع بود. این سیاست هم تحت عنوان سیاست آموزش عالی فراگیر در ادبیات حوزه آموزش عالی هم نمود پیدا کرد. به موازات گسترش انبوه آموزش عالی، دیگر بازار کار ظرفیت پذیرش تولید انبوه دانش‌آموختگان آموزش عالی را پیدا نکرد و مسئله اشتغال به عنوان یک ابر چالش در نظام‌های آموزش مطرح شد. در این راستا نیز بحث‌های زیادی برای تحلیل دلایل و علل این چالش بیان شد و اشکال اصلی حول دو موضوع درون و بیرون سیستم آموزش عالی در جریان بود. البته برخی از یافته سه ضلع زیر را در عدم اشتغال و بیکاری مؤثر می‌دانند:

- ۱- فراهم نبودن زیر ساخت‌های اشتغال در حوزه‌های صنعت، کشاورزی، خدمات و ....
- ۲- رویکرد نامناسب عمومی و استقبال خارج از استانداردهای جهانی از تحصیلات آکادمیک دانشگاهی
- ۳- عدم مهارت کافی نیروی جوان در بازار کار.

از یک طرف به اعتقاد بسیاری از صاحب‌نظران دلایل اصلی عدم اشتغال دانش‌آموختگان به عوامل بیرونی سیستم آموزش عالی، یعنی وضعیت تولید و رشد اقتصادی مربوط است. به عبارت دیگر هر گاه تولید ناخالص ملی در کشور پایین باشد دیگر فرصتی برای جذب دانش‌آموختگان آموزش عالی فراهم نمی‌باشد. از طرف دیگر نیز بسیاری از اندیشمندان حوزه آموزش عالی، معتقدند ایراد اساسی به ساز و کارهای آموزش عالی و پایین بودن کیفیت آموزش عالی بر می‌گردد، به عبارت دیگر کارآفرین نبودن مؤسسات آموزش عالی

نتیجه‌اش تربیت نیروی کار ناتوان و غیر مرتبط با نیاز بازار کار است.

به اعتقاد بسیاری دیگر از متخصصان آموزش عالی، نوع آموزش‌ها و محتوای آموزش نیز عامل مؤثر درونی دیگری است که بر عدم اشتغال دانش‌آموختگان اثر مستقیم می‌گذارد. در نگاه اینها محتواهای این نوع آموزش‌ها در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی مهارتی نبوده و دقیقاً مبتنی بر ایجاد صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و شغلی نمی‌باشد. شاید به همین خاطر است که در سالهای اخیر عطش ورود به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی کاهش پیدا کرده و یا اینکه ورود به برخی از رشته‌هایی که در بازار کار از وضعیت مناسب‌تری برخوردارند، می‌باشند.

بطور مثال در ایران، اگر به آمار داوطلبان کنکور دقت شود اکثر داوطلبان در گروه‌های تجربی شرکت کرده و متقاضی ادامه تحصیل در رشته‌های دامپزشکی و پزشکی هستند. یا اینکه در صد بالایی از دانشجویان کشور در برخی از رشته‌های نظیر حسابداری و مدیریت..... مشغول به تحصیل هستند. و این نشان می‌دهد که علامت‌ها و نشانه‌های بازار کار عامل مؤثری بر انتخاب دانشجویان در ورود به رشته‌های تحصیلی و یا حتی ادامه تحصیل می‌باشد. در حقیقت متقاضیان آموزش عالی با تحلیلی که از هزینه‌ها و منافع آتی آموزش‌ها بعمل می‌آورند به انتخاب رشته آموزشی دست می

زنند (صالحی عمران ۱۳۸۹). اگر چه این سیل و هجوم به برخی از رشته‌ها به ناکار آمد بودن برخی دیگر از رشته‌های تحصیلی در بازار کار مربوط می‌باشد ولی در دراز مدت مشکلات دیگری را نیز نصیب نظام آموزش عالی و یا حتی نصیب تربیت نیروی انسانی متخصص در بسیاری از رشته‌های مورد نیاز جامعه خواهد کرد. به عنوان مثال عدم استقبال از رشته‌های علوم پایه و حتی فنی و مهندسی می‌تواند پایه‌های علمی، آموزشی کشور را به خطر انداخته و یا حتی باعث ضعف و پایین آمدن کیفیت بسیاری دیگر از رشته‌های تحصیلی در دانشگاه‌ها شود.

به هر جهت همه این چالش‌ها بنحوی ارتباط نیازهای اقتصاد بازار کار و آموزش عالی را نمایان می‌سازد. این

امر ضرورت بازنگری و باز اندیشی سیاست‌گذاری آموزش عالی را بیش از پیش نمایان می‌سازد. در این راستا بنظر میرسد یکی از سیاست‌گذارهای مناسب در جهت ماموریت‌گرایی در این حوزه مهارتی ساختن آموزش عالی است (صالحی عمران ۱۳۸۹). طبیعی است که گسترش این حوزه آموزشی نیز می‌بایست تابع ساز و کارهای منطقی و علمی بوده و صرفاً گسترش کمی آن مشکلی را حل نخواهد کرد. متأسفانه داده‌های موجود نشان می‌دهد که کمی‌گرایی در ارائه آموزش‌های مهارتی نیز به چشم می‌خورد. بطور مثال تعداد زیاد برخی مراکز آموزش مهارتی، تجمع رشته‌ها در گروه فرهنگ و هنر و نهایتاً گسترش دروس نظری از جمله چالش‌هایی هست که این نوع از آموزش مهارت را که قرار بوده موضوع اشتغال کشور را حل کند، همچنان تهدید می‌کند. مضافاً اینکه پائین بودن منزلت اقتصادی و اجتماعی این آموزش‌ها و ورود دانشجویان بی‌انگیزه وضعیت این آموزش‌ها را نابسامان نموده است. در کنار این چالش‌ها، گرایش‌ها و تحولات اقتصادی، تغییرات اجتماعی فرهنگی و سیاسی در سراسر کشور نیاز به تجدید نظر در رویکرد مهارتی ساختن آموزش عالی برای سیاست‌گذاران، مدیران و برنامه‌ریزان را ضروری می‌نماید.

یکی از مهمترین تجدد نظرها در حوزه مهارت‌آموزی، انعطاف پذیرنمودن این نوع از آموزش‌هاست. اصولاً وقتی با سازمانهای آموزش مهارت روبرو می‌شویم، مهمترین مسئله‌ای که باید نسبت به آن اطمینان خاطر داشت، مسئله کارایی آن سیستم است. در کنار آموزش مهارت‌های سخت فنی توجه به مهارت‌های نرم و محتواهای اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی هم اهمیت خاصی پیدا کرده است.

مسئله‌ای که باید نسبت به آن اطمینان خاطر داشت، مسئله کارایی آن سیستم است. آیا آموزش مهارت بطور صحیح و کامل آموخته می‌شوند؟ آیا آموزش‌های ارائه شده و آموخته شده کاربردی در بازار کار دارد؟ بدیهی است که این دو سوال به دو نوع از مهمترین کارایی‌ها یعنی کارایی داخلی و کارایی خارجی اشاره می‌کند. این نوع نگاه، یک نوع اثر پذیری و اثرگذار و عکس‌العمل نسبت به پیامدهای محیطی است. در حقیقت سازمانهایی که به پیامدهای محیطی خود بی‌اعتنائی کنند، به بیماری یا (بی نظمی اجتماعی) مبتلا هستند. درک صحیح شرایط و تحولات اقتصادی، اجتماعی و انعطاف پذیر نمودن آموزش مسئله اصلی و اساسی مدیریت آموزش‌های مهارتی در سطح خرد و کلان

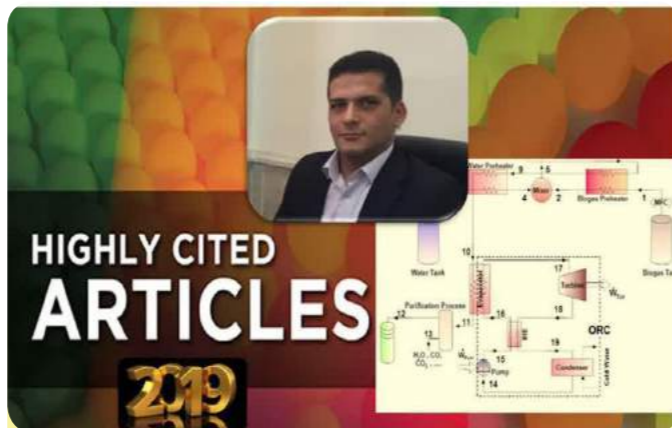
ساخت سامانه تصفیه پساب با استفاده از فناوری پلاسما

تیم نانو استارت‌آپی پنتا (panta) دانشجویان دانشگاه کاشان، موفق به ساخت دستگاه پالوت تصفیه پساب با استفاده از فناوری پلاسما شدند.

این دستگاه قابلیت حذف رنگ تقریباً ۱۰۰٪ انواع رنگ‌های آلاینده، کاهش ۹۰٪ - ۸۰ COD آب و کاهش آرسنیک موجود در آب و رساندن به استاندارد آسامیدنی (زیر ۱۰ ppb) را دارد. وی افزود: مدت زمان راه‌اندازی و عملیاتی کردن این دستگاه نسبت به روش‌های متداول بسیار اندک است و می‌تواند حتی در مسیر فرآیند تصفیه انواع صنایع قرار گیرد در حالی که تغییر اساسی در مسیر تصفیه آنها انجام نمی‌گیرد و در عین آنکه راندمان تصفیه را بالا می‌برد.

از مزایا و قابلیت‌های این دستگاه می‌توان به افزایش راندمان تصفیه در مقایسه با روش‌های معمول، کاهش هزینه عملیاتی، حذف آرسنیک به کمتر از ۱۰ ppb، عدم استفاده از مواد شیمیایی، کاهش فضای مورد نیاز جهت فرآیند تصفیه، عدم افزایش TDS نسبت به روش‌های متداول، حذف کامل میکروب‌ها و آلاینده‌های بیولوژیکی (پساب بیمارستانی) از پساب، سرعت بالای سیستم، عدم نیاز به فیلتراسیون، هزینه راه‌اندازی پایین، افزایش اکسیژن محلول در آب با آبکافت آب و داخلی بودن بیشتر تجهیزات اشاره کرد.

استفاده از فرآیند ریفرورینگ بخار آب زیست‌گاز برای تولید همزمان هیدروژن و توان

پژوهشگران دانشگاه‌های محقق اردبیلی، تبریز و صنعتی شریف در طرحی مشترک موفق به ارائه یک سیستم نوین تولید همزمان هیدروژن و توان با استفاده از فرآیند ریفرورینگ بخار آب زیست‌گاز و استفاده از سیکل رانکین آلی شدند.

در این سیستم، از یک طرف مخلوط زیست‌گاز و از طرف دیگر آب از طریق پمپ و کنترل‌کننده‌های دبی جرمی برای کنترل نسبت مولی بخار آب به کربن و دی‌اکسیدکربن به متان و دبی کلی جریان، وارد فرآیند می‌شوند. زیست‌گاز پیش‌گرم شده و بخار آب نیز پس از پیش‌گرم شدن توسط جریان گازهای خروجی در مخلوط‌کننده با هم ترکیب می‌شوند و مخلوط حاصل در ریکراتور با استفاده از دمای بالای محصولات واکنش ریفرورینگ، گرم شده تا شرایط لازم را برای انجام واکنش شیمیایی ریفرورینگ در راکتور پیدا کند.

در راکتور انرژی ورودی به انرژی شیمیایی تبدیل می‌شود و سپس جریان گازهای خروجی واکنش در راکتور که شامل ترکیب گازهای هیدروژن، مونواکسیدکربن، دی‌اکسیدکربن، متان و بخار آب بوده برای استفاده مؤثر از گرمای بالای آنها، جهت پیش‌گرم کردن مخلوط زیست‌گاز و بخار آب ورودی سیستم استفاده می‌شوند و به دلیل دمای بالای محصولات واکنش برای بازیابی گرمای اتلافی از چرخه رانکین آلی با مبادله کن گرمای داخلی استفاده شده است.

دارد. در جامعه پست‌مدرن امروز داد و ستد گسترده و آزاد اطلاعات همراه با فناوری‌های نوین، مجازی و نوظهور، دانش و مهارت از انحصار مراکز آموزش رسمی و دولتی خارج و در دسترس عموم قرار دارد. در کنار آموزش مهارت‌های سخت فنی توجه به مهارت‌های نرم و محتواهای اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی هم اهمیت خاصی پیدا کرده است. علاوه بر این در نظام‌های آموزش مهارتی توجه به خلاقیت ذهنی، توانایی حل مسئله، روحیه تیم، سازگاری با تغییرات در محصولات، فرایندها و خدمات، آمادگی برای تعامل با نوآوری، آماده شدن برای اجرای وظایف جدید و آگاهی از مسئولیت‌ها تنها برخی از الزامات جدید است. علاوه بر صلاحیت فنی، نیروی کار در دنیای معاصر، از نظر روان‌شناختی باید قادر به پذیرش مسئولیت بیشتر، و مهارت‌های اجتماعی و عملکرد خوب در گروه را نیز داشته باشد. او باید مهارت‌های جدید را یاد گرفته و قدرت تحرک افقی و عمودی در گروه مشاغل مرتبط یا حتی غیر مرتبط را پیدا کند. لذا انعطاف‌پذیری و سازگاری یک اصل اساسی خواهد بود که می‌بایست در سیاستگذاری و برنامه‌ریزی آموزش مهارتی مد نظر قرار گیرد.

وزارت علوم تحقیقات و فناوری دیر زمانی است که به فکر گسترش آموزش‌های مهارتی بوده و در این برهه با استفاده از ظرفیتهای موجود در آموزش عالی و دانشگاه‌های کشور و همچنین ظرفیتهای گسترده صنایع اعم از بخش دولتی و خصوصی، آموزش‌های مهارتی را ترغیب و تشویق میکند و از دو ظرفیت موجود در آموزش عالی یعنی دانشگاه فنی و حرفه‌ای و دانشگاه جامع علمی کاربردی حداکثر بهره‌برداری را بعمل می‌آورد. در این مسیر چند موضوع در اولیت قرار دارد.

نخست، اهمیت ارائه آموزش‌های با کیفیت مهارت محور و نه صرفاً تئوری محور دوم، توجه به استفاده از حداکثر ظرفیت صنایع و محیط‌های کار واقعی سوم، تلاش برای هدایت و حمایت از دانش‌آموختگان دوره‌های مهارتی در راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک مبتنی بر مهارت‌های کسب شده. چهارم، ایجاد تنوع در حوزه‌های مهارتی با توجه به شرایط عمومی نیازهای اقتصادی و صنعتی کشور

بدیهی است که ادامه این راه مستلزم حمایت کلیه ذی‌نفعان از جمله بخش صنعت و همکاران در وزارت کار و رفاه اجتماعی است.

می‌باشد. پر واضح است که نظام آموزش مهارت از لحاظ هدف، ساختار، روش، محتوا، در ارزشیابی در هر یک از دوره‌های سنتی، صنعتی، و فراصنعتی ویژگی‌های خاصی دارد. علی‌الخصوص تحولات اقتصادی و اجتماعی دنیای معاصر الگوهای تولید را تغییر داده است و طبیعتاً الگوها و برنامه‌های آموزشی تغییر یافته است. بطور مثال در دوره فوردریسم (دوره صنعتی) و دوره پسا فوردریسم (دوران پس از صنعت) تولید به خودی خود یک امر متغیر و متنوع است و متناسب این ویژگی نیز نوع آموزش مهارتها نیز متفاوت خواهد بود.

این در حالی است که بانک جهانی انعطاف‌پذیری و انطباق‌پذیری را جزو ویژگی‌های نظام جدید آموزشی می‌داند. دلیل اصلی این ویژگی‌ها به سیستم باز نظام آموزشی برمی‌گردد که با جامعه و بیرون از خودش ارتباط دارد. در این سیستم، دو بخش مرتبط بهم وجود دارند که کیفیت محصول نظام آموزشی مهارت را تشکیل می‌دهند. یک بخش در درون نظام آموزشی و بخش دیگر محیط‌های یادگیری خارج از نظام آموزش است. مجموع این دو محیط آموزشی است که کیفیت آموزش‌های مهارتی را می‌سازد. در درون هر یک از این محیط‌ها تجربه‌های مختلف آموزشی ارائه می‌شود که این تجارب میتواند فرصت‌های متنوع آموزشی را فراهم آورد. به طور مثال دروس نظری در محیط‌های درون سیستم آموزش مهارت ارائه می‌شود و دروس عملی و کارورزی در محیط‌های بیرون نظام آموزش مهارت و در محیط‌های واقعی کار ارائه میشود. هرچند معمولاً هم این نوع انتقال مهارت چندان جدی تلقی نمیشود و نظام‌های آموزش مهارت، انعطاف لازم را برای ارائه آموزش‌های عملی از خود نشان نمی‌دهند. این در حالی است که درس کار آموزی واحد ارتباطی مستقیم میان نظام آموزشی مهارت، بازار کار و صنعت می‌باشد و در حقیقت یکنوع ارتباط و تعامل علمی میان ذینفعان مختلف (مربی، کارآموز و کارفرما) وجود دارد. به هر جهت انعطاف‌پذیری جزء ضرورت‌های نظام‌های آموزش مهارت را تشکیل می‌دهند. بنابراین توجه به سیر تحول نظام‌های آموزشی مهارت و انطباق‌پذیری آن می‌تواند نقش بسیار زیادی در ارتقاء کیفیت آموزشی آن داشته باشد. اگر چه در جامعه سنتی، آموزش نخبگان ویژگی اصلی این دوره بوده و نظام آموزشی بر روی اکثریت مردم متمرکز است و اما در جوامع صنعتی آموزش مهارت‌های سخت جایگاه خاصی در برنامه‌های محتوایی نظام آموزش مهارتی

اقدامات یک ساله حوزه مدیریت سبز وزارت علوم؛

ابلاغ هزینه کرده از محل یک درصد اعتبار سالیانه در حوزه مدیریت سبز

پس از تشکیل موفقیت آمیز بیش از ۱۸۰ شورای راهبردی مطابق با دستورالعمل ابلاغی مدیریت سبز و همچنین تشکیل شورای راهبردی مدیریت سبز ستاد وزارت عتف، برخی از اقدامات شاخص یکسال اخیر در حوزه مدیریت سبز در ستاد وزارت عتف و در دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و پارک های علم و فناوری به شرح ذیل است:

اقدامات اجرایی در حوزه مدیریت سبز

سیاستگذاری

– ابلاغ بخشنامه ضرورت حذف تدریجی ظروف پلاستیکی یکبار مصرف در دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی از سوی معاون محترم اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت عتف به دانشگاهها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی، خردادماه ۹۸

– ابلاغ بخشنامه حذف و ممنوع نمودن چاپ کاغذی پایان نامه ها/ رساله ها، گزارش های علمی، گزارش های درسی و یا تکالیف آموزشی رایج در همه مقاطع و رشته ها از سوی معاون آموزشی وزارت عتف به کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشور، خردادماه ۹۸.

توزیع اعتبارات

– ایجاد سامانه پروژه های مدیریت سبز (سپمس)

به منظور ایجاد بانک اطلاعاتی پروژه ها و تکمیل اطلاعات مصارف حامل های انرژی، پایش مصارف آب و انرژی در دانشگاهها ذیل سامانه اداره کل نظارت بر طرح عمرانی و حذف مکاتبات مربوطه

– بررسی و کارشناسی بیش از ۳۰۰ پروژه مدیریت سبز معرفی شده در زمینه مدیریت مصرف آب، بازچرخانی پساب، تصفیه فاضلاب، هوشمندسازی موتورخانه ها، احیای قنات، مدیریت پسماند، مدیریت مصرف انرژی، آبیاری تحت فشار سایت و ... جهت تامین اعتبار از ردیف مدیریت سبز سال ۹۸

هزینه کرده از محل یک درصد اعتبار سالیانه در حوزه مدیریت سبز

با توجه به ابلاغیه مرکز هیات امناء وزارت عتف مبنی بر هزینه کرده یک درصد از اعتبار سالیانه دانشگاهها، مراکز آموزشی، پژوهشی و پارک های علم و فناوری در حوزه مدیریت سبز، در ابتدای سال ۹۸ اطلاعات ارسالی از سوی دانشگاهها، مراکز آموزشی، پژوهشی و پارک های علم و فناوری بررسی شد و حدود ۳۰۹۰۰۰ میلیون ریال در سال ۹۷ از محل مذکور جهت ایجاد و یا تکمیل پروژه های مدیریت سبز هزینه شده است.

مدل تراز سبز

به منظور جمع آوری اطلاعات مربوط شناخت از عملکرد دانشگاهها و ایجاد سیاست های تشویقی جهت دانشگاه های برتر در حوزه مدیریت سبز، از نیمه دوم سال ۹۷

– رونمایی از مدل تلفیقی-تطبیقی رتبه بندی و ارزیابی دانشگاه های سبز (مدل تراز سبز)، نیمه اول سال ۹۸ در دومین همایش بین المللی دانشگاه سبز

– برگزاری کارگاه آموزشی بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان ویژه بانوان شاغل در وزارت علوم، نیمه اول سال ۹۸

طرح های کاربردی

– تهیه دستورالعمل اجرایی مدیریت پسماند در دانشگاهها، مراکز آموزشی، پژوهشی و پارک های علم و فناوری با همکاری کمیته تخصصی مدیریت پسماند، نیمه دوم سال ۹۷

– دانشگاه های سبز (مدل تراز سبز) وزارت عتف به منظور جمع آوری اطلاعات مربوط به شاخص های مدیریت سبز و شناخت از عملکرد دانشگاهها و ایجاد سیاست های تشویقی جهت دانشگاه های برتر در حوزه مدیریت سبز، از نیمه دوم سال ۹۷

– رونمایی از مدل تلفیقی-تطبیقی رتبه بندی و ارزیابی دانشگاه های سبز (مدل تراز سبز)، نیمه اول سال ۹۸ در دومین همایش بین المللی دانشگاه سبز

– برگزاری کارگاه آموزشی بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان ویژه بانوان شاغل در وزارت علوم، نیمه اول سال ۹۸

طرح های کاربردی

– تهیه دستورالعمل اجرایی مدیریت پسماند در دانشگاهها، مراکز آموزشی، پژوهشی و پارک های علم و فناوری با همکاری کمیته تخصصی مدیریت پسماند، نیمه دوم سال ۹۷

تدوین کتب

– تدوین کتاب اقدامات راهبردی مدیریت سبز اداره کل نظارت بر طرح های عمرانی در نیمه اول سال ۹۸

– نگارش نسخه سوم کتاب مدیریت سبز در دانشگاهها، مراکز آموزش عالی، پژوهشی و پارک های

مدل تراز سبز

به منظور جمع آوری اطلاعات مربوط شناخت از عملکرد دانشگاهها و ایجاد سیاست های تشویقی جهت دانشگاه های برتر در حوزه مدیریت سبز، از نیمه دوم سال ۹۷

– رونمایی از مدل تلفیقی-تطبیقی رتبه بندی و ارزیابی دانشگاه های سبز (مدل تراز سبز)، نیمه اول سال ۹۸ در دومین همایش بین المللی دانشگاه سبز

– برگزاری کارگاه آموزشی بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان ویژه بانوان شاغل در وزارت علوم، نیمه اول سال ۹۸

طرح های کاربردی

– تهیه دستورالعمل اجرایی مدیریت پسماند در دانشگاهها، مراکز آموزشی، پژوهشی و پارک های علم و فناوری با همکاری کمیته تخصصی مدیریت پسماند، نیمه دوم سال ۹۷

– دانشگاه های سبز (مدل تراز سبز) وزارت عتف به منظور جمع آوری اطلاعات مربوط به شاخص های مدیریت سبز و شناخت از عملکرد دانشگاهها و ایجاد سیاست های تشویقی جهت دانشگاه های برتر در حوزه مدیریت سبز، از نیمه دوم سال ۹۷

– رونمایی از مدل تلفیقی-تطبیقی رتبه بندی و ارزیابی دانشگاه های سبز (مدل تراز سبز)، نیمه اول سال ۹۸ در دومین همایش بین المللی دانشگاه سبز

– برگزاری کارگاه آموزشی بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان ویژه بانوان شاغل در وزارت علوم، نیمه اول سال ۹۸

طرح های کاربردی

– تهیه دستورالعمل اجرایی مدیریت پسماند در دانشگاهها، مراکز آموزشی، پژوهشی و پارک های علم و فناوری با همکاری کمیته تخصصی مدیریت پسماند، نیمه دوم سال ۹۷

تدوین کتب

– تدوین کتاب اقدامات راهبردی مدیریت سبز اداره کل نظارت بر طرح های عمرانی در نیمه اول سال ۹۸

– نگارش نسخه سوم کتاب مدیریت سبز در دانشگاهها، مراکز آموزش عالی، پژوهشی و پارک های

سومین نمایشگاه دستاوردهای مراکز آموزش عالی در حوزه مدیریت سبز در سازمان برنامه و بودجه

دکتر نظریور بایان اینکه این نمایشگاه هر دو سال یکبار در حوزه مدیریت سبز به منظور نمایش طرح‌های اجرا شده و در دست اجرای آموزش عالی در این عرصه برگزار می‌شود، گفت: در سومین نمایشگاه دستاوردهای اجرایی در حوزه مدیریت سبز طرح‌های مبتکرانه و نوآورانه بسیاری با توانمندی‌های بالا و میزان تأثیرگذاری‌های بیشتر در زمینه‌های کشاورزی، آب، محیط‌زیست، پسماند و تأثیرگذاری آن در عرصه اقتصاد و غیره به نمایش گذاشته شده است. دکتر نظریور همچنین به برخی منابع تخصیص یافته و اقدامات انجام شده در حوزه مدیریت سبز اشاره کرد و گفت: از مهم‌ترین عملکرد وزارت علوم در این حوزه می‌توان به مواردی از قبیل ایجاد ردیف اعتباری مدیریت سبز از سال ۱۳۹۶ توسط سازمان برنامه و بودجه در ردیف‌های متمركز وزارت متبوع و حمایت جدی از پروژه‌های مذکور، ارزیابی پروژه‌های در حال اجرا و طراحی سامانه ارزیابی عملکرد دانشگاه‌ها در حوزه مدیریت سبز، ۱۸۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری مشترک ملی و اختصاصی در این زمینه که در بیش از یک‌صد طرح مهم در زمینه‌های انرژی‌های تجدید پذیر، پایش و کنترل انرژی و... هزینه شده است، تشکیل شورای مدیریت سبز در بیش از ۲۰۰ مرکز آموزشی، پژوهشی و فناوری، کاشت بالغ‌بر یک‌میلیون نهال در سه سال گذشته در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی و فناوری اشاره کرد. وی افزود: از سال ۱۳۹۶ تاکنون بیش از ۱۰۰ طرح مهم در حوزه مدیریت سبز در دانشگاه‌ها اجرایی شده و شورای راهبردی مدیریت سبز در ۱۵۰ دانشگاه، ۴۰ پارک علم و فناوری و ۱۰ پژوهشگاه راه‌اندازی شده است.

«سومین نمایشگاه دستاوردهای اجرایی دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی، پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری در حوزه مدیریت سبز»، در سازمان برنامه و بودجه برگزار شد. در این دوره از نمایشگاه که با هدف ارائه دستاوردهای اجرایی دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری در حوزه‌های مختلف مدیریت سبز برگزار گردید، ۳۶ دانشگاه، ۱۰ پارک علم و فناوری و ۳ پژوهشگاه حضور یافتند.

اجرای بیش از ۵۰۰ پروژه عمرانی در حوزه مدیریت سبز در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی

دکتر محمدتقی نظریور، معاون اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نیز در این اظهار داشت: تاکنون ۵۰۰ پروژه عمرانی در حوزه مدیریت سبز در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی کشور اجرا شده است. به گفته وی، نمایش طرح‌های اجرا شده و در حال اجرای مدیریت سبز دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، نمایش طرح‌های مبتکرانه و نوآورانه با تکیه بر توانمندی‌های پژوهشی دانشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان، نمایش میزان تأثیرگذاری کارهای انجام گرفته در زمینه‌های مختلف زیست‌محیطی، مصرف انرژی، آب، کشاورزی، پسماند و تأثیر آن در اقتصاد آموزش عالی با شاخص‌های کمی، استفاده از توانمندی دانشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان برای ترویج، آموزش و گسترش فرهنگ مدیریت سبز در سطح ملی را می‌توان از اهم اهداف برگزاری این نمایشگاه ذکر کرد.

مدیریت سبز

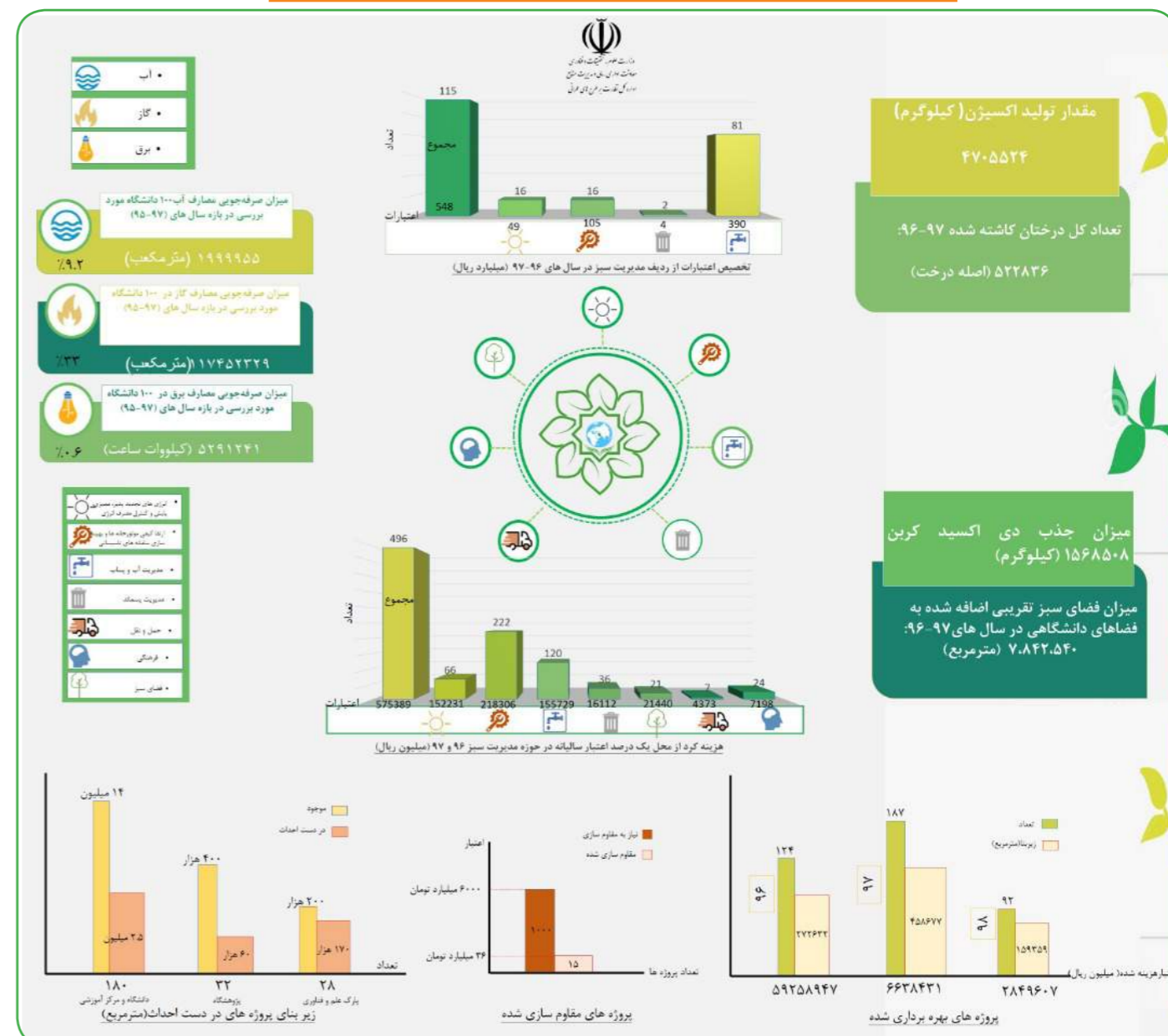
- برگزاری سومین همایش بین‌المللی دانشگاه سبز با مشارکت مؤسسه UIGreenMetric به میزبانی دانشگاه زنجان در سال ۹۹ (۲۰۲۰ میلادی)
- تدوین کتاب با موضوع شاخص‌های مرتبط با
- ایجاد کرسی یونسکو مدیریت سبز برای وزارت عتف
- ایجاد سامانه انگلیسی مدل تراز سبز جهت ارزیابی دانشگاه‌های خارج از کشور و تبدیل شدن آن به مدل فراملی

مهم‌ترین اقدامات آتی کارگروه:

- برگزاری سومین همایش بین‌المللی دانشگاه سبز با مشارکت مؤسسه UIGreenMetric به میزبانی دانشگاه زنجان در سال ۹۹ (۲۰۲۰ میلادی)
- تدوین کتاب با موضوع شاخص‌های مرتبط با

اینفوگرافی

فعالیت‌های حوزه مدیریت سبز وزارت علوم

جنبه‌های نظری و عملیاتی گزاره «اقتصاد مقاومتی» وظایف و برنامه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر رسایی

مشاور مرکز هیئت‌های امانا و هیئت ممیزه مرکزی
وزارت علوم

اقتصاد مقاومتی (resistive economy) در معنی برای ادبیات پژوهش «روشی برای مقابله با تحریم‌های اقتصادی علیه یک کشور یا منطقه با کمترین وابستگی به خارج از منطقه یا کشور در حوزه نیازهای اساسی و راهبردی» تعریف شده است.

در چارچوب اقتصاد مقاومتی یک طرف تحریم کننده و طرف دیگر تحریم شونده است.

بر اساس مندرجات دانش‌نامه آزاد، اصلاح اقتصاد مقاومتی اولین بار در سال ۲۰۰۷ (۱۳۹۶) پس از محاصره غزه توسط «اسرائیل» که مواد غذایی و نهادهای اولیه برای تولید و پیشرفت اقتصادی را نیز شامل می‌شد مورد استفاده قرار گرفت. در این زمان مقالاتی با کلید واژه اقتصاد مقاومتی به چاپ رسید بر اساس همین

مرجع، در ایران اولین بار اقتصاد مقاومتی و برخی مفاهیم مرتبط با آن توسط مقام معظم رهبری در سال ۲۰۱۰ (۱۳۸۹) در دیدار با کارآفرینان مطرح شد. همچنین

در سال ۱۳۹۲ ایشان ابلاغیه موسوم به سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی را به مسئولان ارشد نظام ابلاغ نمودند. در مسئله فکر اقتصادهای متعارف مبارزه با شوک‌های اقتصادی با عناوین دیگر مورد خطاب قرار می‌گیرد.

برای مثال «تاب‌آوری اقتصادی»، ضد شکنندگی برای مثال به درخت خشکی که در معرض طوفان است توجه فرمایید هرچه سرعت باد افزایش یابد در تاب‌آوری درخت در مقابل طوفان کاهش می‌یابد و در آستانه تحمل، امکان شکستن و درهم کوبیدگی وجود دارد. در چنین شرایطی استفاده از مهارکنندگان همچون

موانع بادشکن یا قرار دادن حمایل در اطراف شاخه خشک می‌تواند منجر به جلوگیری از خرد شدگی و شکستگی شود.

شاید بهترین روش افزایش تاب‌آوری درخت، ترک کردن بدنه، تنومندی‌سازی باشد یا ساحل در معرض موج‌های سهمگین را در نظر بگیرید. راه مقابله با موج‌های سهمگین نصب موج شکن و پیشگیری از رسیدن موج‌های سنگین به سواحل و تأسیسات موج در آن است. در اقتصاد نیز اصلی‌ترین راه مقابله با تهاجم تحریم کنندگان اتخاذ تصمیمات و اقدامهای پیش‌گیرانه و پیش‌دستانه است. برای مثال وقتی اقتصاد کشور وابسته به تولید، صادرات و فروش فقط یک کالا است تحریم کنندگان به راحتی می‌توانند با تحریم فروش، خرید و حتی انتقال آن کالا امواج سهمگینی تحریمی خود را به سواحل امن کشور تحریم شده برسانند در چنین شرایطی بهترین راهکار برای مقابله «ایجاد تنوع» در تولید محصول و صادرات است. کلید واژه «تنوع» در تولید، مستلزم سرمایه‌گذاری در بخشهای مختلف صنعت با توجه به پارامترهایی همچون «مزیت نسبی» است و «ظرفیت‌های اقتصادی» است.

توجه به این نکته ضروری است که «تنوع» بی حد و بدون برنامه‌ریزی بی‌شک سبب کاهش ارزش اقتصادی شده و صنایع بی‌معرف و کم‌بازده زیادی را روی دست کشورها می‌گذارد. اما در نظر گرفتن مزیت نسبی خود به خود ارزش افزوده را زیاد کرده و تولید را به صرفه می‌کند. مسیر مقاوم سازی اقتصاد مسیر دشوار در عین حال ... جرمی است. کشورهای زیادی تحت تحریم قرار داشته‌اند و اکثریت آنان توانسته‌اند با اتخاذ تصمیمات «توانمندساز» و «بازآفرینی» اقتصاد خود را ترسیم و در مقابل دشمن مقاومت کنند.

محور اصلی مقاوم سازی و تاب‌آوری اقتصاد ایران در حال حاضر در دو حکم خلاصه می‌شود.

«ارتقاء و راندمان» ما در ایران مزیت‌های بی‌بدیلی داریم. ایران کشوری بزرگ از نظر عرصه می‌باشد که از جنوب به دریا و اقیانوس و آبهای گرم و آزاد و از شمال به دریای خزر مرتبط است.

ما ۱۵ همسایه کوچک و بزرگ متمول و فقیر پیشرفته و در حال پیشرفت داریم که جمعیتی معادل ۴۰۰ میلیون نفر را شامل می‌شوند. جمعیت کشور ۸۲ میلیون نفر با نرخ رشد ۱٫۳ درصد که به خود به خود ... شود محرک صنعتی معادل ۵۰۰ هزار میلیارد تومان گردش می‌تواند باشد.

ما در ایران ابزار جمعیت جهان را داریم و براساس

بدینانه‌ترین یافته‌ها ۷٪ از ثروت‌های زیرزمینی‌اش نفت گاز، معادن و زمین‌های حاصلخیز را دارا هستیم. ایران از نظر عرصه راهبردی در سرزمینی قلب (Heart land) جهان قرار دارد. ۲۵٪ از کل انرژی جهان از طریق تنگه هرمز عبور می‌کند اما متأسفانه آنچه در معادلات اقتصادی ایرا مفقود است ارتقاء دانه‌مان است.

برای مثال از ۱۶۵ میلیون هکتار وسعت زمین‌های حاصل خیز کشور بر اساس آمار وزارت کشاورزی فقط ۱۸ میلیون هکتار آن زیر کشت است.

در حالی که بر اساس استانداردهای بین‌المللی می‌توان ۳۶ میلیون هکتار از زمین‌های کشاورزی حاصلخیز کشور را زیر کشت انواع محصولات راهبردی ببریم.

ما در ایران یک تن گندم به ازای یک هکتار زمین در حالت دیم برداشت می‌کنیم. بر اساس استانداردهای بین‌المللی تعداد

برداشت گندم در هکتار معادل ۱۰ تن است.

پر واضح است که اصلی‌ترین کلیدواژه مقفول مانده در دو

مثال فوق «افزایش راندمان» است.

اینجاست که یک پارامتر جدید وارد معادلات اقتصاد مقاومتی می‌شود و آن حضور «دانش»

برای «افزایش» دانه‌مان در کلیه عرصه‌های اقتصادی و صنعتی است. به مثالی دیگر توجه فرمایید.

ایران کشوری نیم خشک است حجم آب‌های سطحی ایران معادل ۲۵ میلیارد متر مکعب و میانگینی ۵۰ ساله نزولات جوی معادل ۲۴۲ میلیمتر است.

بدون شک یک راه حفظ یعنی تعداد نزولات جوی و بارش‌های محدود کنترل روان آب‌ها سطحی وزیر سطحی است. ساخت سدها، بندها و انبارهای تجمیع آب مهمترین راهبرد تاب‌آوری در مقابل خشکی و تشنگی محسوب می‌شود. بنابراین ساخت ۱۷۲ سد در کشور یک راهبرد سازنده برای حفظ روان آبها بوده است.

براساس آمار کمیسیون بین‌المللی سدهای بزرگ (cold) ایران در منطقه، پس از ترکیه مرتبه دوم و در جهان رتبه هفتم از نظر ساخت سدهای بزرگ قرار دارد. از مجموع ۱۷۲ سد بهره برداری شده ۱۹ سد مربوط

به بیش از انقلاب اسلامی و الباقی ساخت شده پس از انقلاب اسلامی است.

بنابراین ما وقتی می‌توان گفت که تاب‌آوری ایران در زمینه تأمین آب مورد نیاز علی‌رغم قرارگرفتن در محیط تنش‌زای خشک بسیار بالاست اما در این زمان باید توجه داشت که تأسیسات پایین دست سدها اعم از زه‌کشی‌ها و کانال‌های انتقال آب‌ها برای مصارف گوناگون نیازمند مطالعات گسترده و تمهیدات عدیده می‌باشد و تنها به این‌وسيله است که می‌تواند با راندمان بالا از منابع موجود و ایجاد شده بهره‌گیری نمود. فلذا بهره برداری دانش از منابع از جمله مهمترین راههای افزایش تاب‌آوری اقتصادی قلمداد می‌شود.

دانشگاه و مراکز علمی، پژوهشی و فناوری کشور از جمله بالنده‌ترین مراکز ارائه کننده خدمات علمی- پژوهشی و فناوری جهت

رفع نیازهای کشور و ارتقاء بهره‌وری و راندمان و افزایش

تاب‌آوری اقتصادی درعرصه‌های مختلف درشرایط اقتصادی سخت هستند. بدون

شک دانشگاه‌ها در این زمان به مثابه بخشی مهمی از قوه‌عاقله

نظام، وظیفه حمایت و پشتیبانی از صنایع و خدمات مختلف را بر

عهده دارد و ضروری است هم خود بر اصول اقتصاد مقاومتی پایبند بوده و هم در محدوده توان نسبت به پی‌گیری حمایت از اقتصاد و مقاوم‌سازی آن در عرصه‌های مختلف پیشرو باشد.

بنابراین مناسب خواهد بود اگر در هر دانشگاه شورایی با این عنوان «اقتصاد مقاومتی و مقابله با تحریم» تشکیل

و اقدام‌های دانشگاه را هماهنگ با نیازهای کشور اولویت‌بندی، زمان‌بندی و اجرایی نمایند در ستاد وزارت

علوم، تحقیقات و فناوری نیز از بهمن سال ۹۷ کارگروه اقتصاد مقاومتی ایجاد و به برنامه‌ریزی برای استفاده حداکثری این وزارت در حوزه مذکور اهتمام ورزیده است.

امید است با پای کار آمدن تمامی همکاران در سراسر کشور بتوان نقش حساس و تاریخی‌تر در این برهه از زمان را ایفا نمائیم.

اجتماع میلیونی شیعیان و دلباختگان امام حسین (ع) در ایام اربعین

گزارش

ایستادگی در اجتماع میلیونی شیعیان و دلباختگان امام حسین (ع) در ایام اربعین حسینی در کربلای معلی، پدیده‌ای کم‌نظیر در رویدادهای جهانی محسوب می‌شود که به نماد مقاومت و ایستادگی در برابر ظلم و ستم و پاسداشت روحیه ایثار و شهادت‌طلبی تبدیل شده و هر سال بر عظمت و شکوه آن افزوده می‌شود. در این حرکت عظیم مذهبی فرهنگی که هر ساله به شوق زیارت اربعین صورت می‌گیرد دانشگاهیان با عشق و علاقه حضور پیدا نموده و با حضوری پرشور و مؤثر ارادت و اخلاص خود را به سالار شهیدان به نمایش می‌گذارند.

در این راستا ستاد ملی اربعین دانشگاهیان به ریاست معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و دبیری سازمان بسیج دانشجویی و عضویت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان جهاد دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه‌های ستادی تشکیل می‌شود، چندین جلسه تشکیل داده و برنامه‌ریزی سالانه انجام می‌دهد.

عمده فعالیت‌های امسال ستاد عبارت‌اند:

تشکیل سه جلسه ستاد در دفتر معاونت و نیز در دانشگاه شهید چمران اهواز، کلیه دانشگاه‌های سراسری وزارت علوم و وزارت بهداشت، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه‌های ستادی

پیام نور، فرهنگیان، علمی کاربردی، فنی و حرفه‌ای، سازمان جهاد دانشگاهی، ستاد عتبات دانشگاهیان و با محوریت معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و دبیری سازمان بسیج دانشجویی در این ستاد حضور دارند.

معاون فرهنگی سازمان بسیج دانشجویی کشور بیان کرد: با توجه به حذف روایت برای سفر به کشور عراق انتظار می‌رود استقبال تمام اقشار به‌ویژه دانشجویان از این سفر معنوی بیشتر شود، بنابراین از دانشگاه‌های کشور انتظار می‌رود همکاری بیشتری برای بهره‌مندی دانشجویان از پیاده‌روی اربعین ۹۸ داشته باشند.

وجدانی‌نیا اضافه کرد: پیش از این معاونت فرهنگی سازمان بسیج دانشجویی کشور همایشی با حضور فعالان و موب‌داران دانشجویی اربعین برگزار کرد تا در این همایش راه‌کارهای بهبود خدمات‌رسانی و فعالیت‌های فرهنگی بررسی شود. وی تأکید کرد: تمام تلاشمان این است که دانشجویان با بیشترین امکانات ممکن و کمترین دغدغه در پیاده‌روی اربعین ۹۸ مشارکت داشته باشند.

مهندس عسگری مدیرکل فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم تحقیقات و فناوری گفت: همه دستگاه‌های آموزش عالی برنامه‌ریزی‌های لازم جهت نقش‌آفرینی منسجم دانشجویان در برنامه بزرگ فرهنگی اربعین را فراهم آورده‌اند. در اولین جلسه ستاد ملی اربعین دانشگاهیان موضوعاتی نظیر

تقویت اقدامات رسانه‌ای، تقویت برنامه‌های محتوایی، تشکیل ستاد اربعین دانشگاهیان در استان‌ها و دانشگاه‌ها، هماهنگی ستادی با کمیته فرهنگی ستاد مرکزی اربعین، اجرای برنامه‌های قبل، حین و پس از اربعین، تسهیل اقدامات برای خروج و ورود به مرز برای دانشگاهیان، استفاده تخصصی از ظرفیت دانشگاه‌ها در اربعین، اعزام روحانی و استاد با کاروان‌های دانشجویی مطرح شد. همچنین در جلسه قبلی مباحثی نظیر برنامه‌ریزی برای اخذ مرخصی برای دانشجویان، تدوین پیوست فرهنگی برای اردوی اربعین، برگزاری سوگواره‌های مختلف در مورد اربعین و اربعین پژوهی و حمایت از پایان‌نامه‌های مرتبط با اربعین نیز به بررسی گذاشته شد.

برگزاری نشست خبری همایش بین‌المللی اربعین

دکتر غلامرضا غفاری در نشست خبری با محوریت همایش علمی بین‌المللی اربعین که در سالن جلسات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برگزار شد، اظهار کرد: در آستانه اربعین شهیدان کربلا هستیم، این رویداد با یک رخداد فرهنگی اجتماعی و مذهبی همراه است. در این رخداد شاهد فعالیت چندگانه مذهبی، فرهنگی و سیاسی هستیم.

وی بایگان اینکه ایام اربعین فرصت مناسبی است افراد با فرهنگ عاشورا و کلام و نظر امام حسین (ع) آشنا شوند، افزود: از سال گذشته با اهتمام وزارت کشور و همکاری دانشگاه علامه طباطبایی همایش علمی بین‌المللی اربعین برگزار شده است. این دانشگاه یکی از دانشگاه‌های مادر در حوزه علوم انسانی است.

معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری عنوان کرد: همایش علمی بین‌المللی اربعین هشتم همراه در دانشگاه علامه طباطبایی برگزار می‌شود. به همراه این رخداد بزرگ فرهنگی و علمی، اختتامیه دومین سوگواره علمی فرهنگی و هنری اربعین در دانشگاه شهید چمران برگزار خواهد شد. این سوگواره دارای پیشینه است و نقطه شروع آن در دانشگاه ایلام بود.

وی اذعان کرد: در سال جاری ۶۶۲ اثر (دل نوشته، شعر، عکس، فیلم کوتاه، کلیپ و...) به این سوگواره ارسال شده که داوری این آثار صورت گرفته و ۲۲ اثر برگزیده مراسم اختتامیه (۱۵

مهرماه) معرفی خواهند شد. دکتر غفاری تصریح کرد: هر سال شاهد رشد بیشتر حضور دانشجویان در پیاده‌روی اربعین هستیم. ابلاغیه‌ها و جلسات مختلفی نیز برای مساعدت دانشگاه‌ها و آشنایی بیشتر با فرهنگ عاشورا ارسال شده است.

وی در خصوص تسهیلات دانشگاه‌ها برای اعزام دانشجویان به عتبات تصریح کرد: مساعدت برای اهدای وام (۷۵۰ تومان برای دانشجویان مجرد)، مساعدت خروج از کشور دانشجویان پسر صورت می‌گیرد.

در ادامه این نشست وحید شالچی، دبیر اجرایی همایش علمی بین‌المللی اربعین با اشاره به اینکه کاروان‌های دانشجویی و اساتید هر ساله در این آیین شرکت می‌کنند، افزود: حضور دانشگاهیان در بخش علمی در پیاده‌روی اربعین از دیگر سیاست‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. اکنون تولیدات علمی محدودی در این خصوص داریم.

شالچی با بیان اینکه شناخت درست از پیاده‌روی اربعین حائز اهمیت است، گفت: ۱۸۰ مقاله و چکیده مقاله به همایش علمی بین‌المللی اربعین ارسال شده که ۱۳۰ مورد در داوری اولیه انتخاب شدند و در نهایت ۳۵ مقاله برگزیده شده‌اند. این آثار به سه زبان فارسی انگلیسی و عربی ترجمه خواهند شد و در دسترس افراد قرار خواهد گرفت.

وی گفت: این همایش به علت خلأ علمی در یونسکو ثبت نشده است. علاوه بر مراسم افتتاحیه همایش علمی بین‌المللی اربعین ۷ پنل تخصصی (ابعاد تربیتی و روانشناسی اربعین، رسانه‌ای اربعین، جامعه‌شناسی اربعین، کلامی، زائران و میزبانان، آینده‌پژوهی اربعین) برگزار خواهد شد.

منشأ هم‌بستگی دانشگاهیان کشورهای اسلامی شود.
 - برپایی موكب شهدای هسته‌ای دانشگاه ایلام و معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مرز مهران
 - هماهنگی اعزام بیش از ۱۰۰۰۰۰ دانشجو برای پیاده‌روی اربعین
 - ارسال ابلاغیه به دانشگاهها

وی گفت: امروزه شاهد توجه جهانی به این حرکت هستیم. حرکت اربعین مستعد مطالعه و پژوهش در ابعاد بیشتری است. امیدواریم با اهتمام دانشگاهیان شاهد غنا و تولید محتوای بیشتری باشیم. طبیعتاً آنچه امروز اهمیت دارد این است که کمیتی که چشم جهانیان را خیره ساخته است، از کیفیت و غنای بیشتری نیز بهره‌مند شود.

اربعین مرکزی برای تولید سرمایه اجتماعی است

حجت‌الاسلام والمسلمین احمدی، رئیس کمیته فرهنگی و آموزشی ستاد مرکزی اربعین نیز در این مراسم گفت: اربعین پدیده‌ای فراملی و جهانی است که اقتضا می‌کند اهل هنر وارد این عرصه شوند و این میراث را ثبت کنند. رئیس کمیته فرهنگی ستاد مرکزی اربعین تصریح کرد: از یک طرف اربعین جزو آیین و مناسک دینی است و از طرفی مرکزی برای تولید سرمایه اجتماعی است و حضور اقوام و ملیت‌های متفاوت در رویداد پیاده‌روی اربعین، پیوستگی و هم‌زیستی فرهنگ‌های مختلف را به نمایش می‌گذارد که در نوع خود بی‌بدیل است.

حجت‌الاسلام احمدی، اربعین را یک میراث فرهنگی عنوان کرد و گفت: این میراث دارای شاخص‌هایی است که برای میراث‌های جهانی تعریف می‌شود؛ بنابراین از منظر پدیده‌ای فراملی و جهانی، اقتضا می‌کند که اهل هنر وارد این عرصه شوند و این میراث را ثبت کنند. وی خاطرنشان کرد: از آنجاکه هنر، جلوه‌گر ابعاد نامحسوس یک موضوع است، ضرورت دارد هنرمندان زوایای این رویداد عظیم دینی را ترسیم کنند و در معرض دید جهانیان قرار دهند زیرا زبان هنر، زبانی مشترک و جهانی است. رئیس کمیته فرهنگی و آموزشی ستاد مرکزی اربعین، ایجاد شوق مضاعف و بررسی و برجسته‌کردن ابعاد متنوع حرکت اربعین را وظیفه دانشگاهیان و اهالی هنر دانست و پیشنهاد کرد برگزاری سومین سوگواره اربعین با گستره بین‌المللی، در دستور کار ستاد ملی اربعین دانشگاهیان کشور قرار گیرد؛ چراکه دانشگاهیان دیگر کشورها به‌ویژه عراق، مشتاق مشارکت در چنین برنامه‌ای هستند و ان‌شاءالله... این اقدام،

طباطبائی برای برگزاری این همایش مشارکت خوبی داشتند، اما بیش از همه همکاری کمیته آموزش و بخش فرهنگی اربعین را شاهد بودیم. نگاه عالمانه نسبت به شئون رویداد از جنبه‌های مختلف و دیگری نگاه سیاستی و مدیریتی دو جنبه مهم پرداختن به موضوع پیاده‌روی اربعین بوده است.

وی گفت: گفتمان اربعین پژوهی باید در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی کشورهای مسلمان خاصه در ایران و کشور عراق مورد توجه قرار گیرد. دانش و اطلاعاتی که در این زمینه تاکنون در اختیار داشته‌ایم آن‌قدر زیاد نیست. همه مجموعه‌های علمی باید ورود لازم را در این موضوع داشته باشند و این ورود قطعاً می‌تواند نتایج مثبتی داشته باشد. امیدوار هستیم اهتمام و سعی و تلاش برای غنا و تولیدات بیشتر در حوزه اربعین پژوهی در عصری که عصر دانایی است را شاهد باشیم.

حرکت ماندگار اربعین با وجود همه دشمنی‌ها، بی‌نظیر است

دکتر غلامرضا غفاری، معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دومین سوگواره ملی علمی، هنری و فرهنگی اربعین ضمن قدردانی از دانشگاهیان دانشگاه شهید چمران اهواز برای میزبانی این دوره از سوگواره، حرکت اربعین را حرکتی هویت‌ساز دانست و گفت: با توجه به اینکه امروزه با بحران هویت مواجه هستیم، حرکت اربعین می‌تواند برای جامعه خصوصاً قشر جوان هویت‌ساز باشد. معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم تصریح کرد: رویداد پیاده‌روی عظیم اربعین، واقعیتی است که مورد توجه صاحب‌نظران فرهنگی و دینی بوده و با نگاه بین‌رشته‌ای، حوزه‌های مختلف علوم از فلسفی و کلامی گرفته تا هنری، فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی را شامل می‌شود. دکتر غفاری افزود: هنرمندان، دانشوران و پژوهش‌گران هر یک می‌توانند از منظر خود پنجره‌ای به این رویداد بزرگ باز کنند و در ترویج این فرهنگ مؤثر باشند. واقعه کربلا دارای طول و عرض تاریخی و جغرافیایی است و در چند سال اخیر شاهد توجه بیشتری به طول و عرض جغرافیایی این واقعه هستیم.

گفتمان اربعین پژوهی باید در دانشگاهها و کشورهای مسلمان مورد توجه قرار گیرد

دکتر غفاری، در مراسم افتتاحیه سومین همایش بین‌المللی اربعین که در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد، اظهار کرد: ما با اجتماع بزرگی در پیاده‌روی اربعین مواجهیم که منحصر به برگزاری راهپیمایی و جمع‌شدن مجموعه‌ای از افراد نیست و به این مسئله خلاصه نمی‌شود، این رویداد بدون در نظر گرفتن شکل و ظاهر آن، از محتوایی بهره‌مند است که جای توجه دارد.

معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم با بیان اینکه رویداد اربعین از حیث علمی، وظیفه و مأموریتی بر عهده جامعه دانشگاهی می‌گذارد که عالمان مسلمان هم به آن اذعان دارند، ادامه داد: این تأکید از این روست که حرکت پیاده‌روی اربعین به‌سان آینه‌ای است که جامعه اسلامی می‌تواند تمام آموزه‌ها و ظرایفی که بر مبنای آن‌ها ماهیت و هویت او تعریف می‌شود را در این قاب ببیند؛ لذا ورود عالمان به این موضوع و رویدادی که مختص به یک روز نیست و از مدت‌ها قبل از روز اربعین مورد توجه است، لازم به نظر می‌رسد. وی افزود: امروزه نمایش حضور مردم در رویداد اربعین، در دید جهانیان نشسته، به‌ویژه در عصر و زمانه‌ای که ضریب نفوذ رسانه‌ها امری اجتناب‌ناپذیر است، بنابراین وقتی چنین وضعیتی وجود دارد، وظیفه بخش عالمان و دانشگاهیان است که این رویداد را از شئون مختلف مورد بررسی قرار دهند. دکتر غفاری گفت: در سال‌های گذشته و دوره‌های پیشین این همایش در این سطح و به شکل بین‌المللی برگزار نمی‌شد. امسال همه دانشگاهها در کنار دانشگاه علامه

برخی از مهم‌ترین بندهای مصوب و ابلاغیه به دانشگاهها عبارت‌اند از:
 - اخذ مجوز از کمیته مرکزی جهت اقدامات کشوری توسط دانشگاهها
 - استفاده از فضای مجازی برای فعالیت‌های مرتبط با اربعین
 - استفاده تخصصی از ظرفیت دانشگاهها در اربعین
 - استقرار کمیته بهداشت در مسیر اربعین
 - اعزام روحانی و استاد با کاروان‌های دانشجویی
 - آموزش کاروان‌ها
 - ایجاد موكب دانشجویی در دانشگاهها
 - برگزاری جلسات اربعین پژوهی
 - برگزاری سوگواره‌ها و نشست‌های اربعین پژوهی در دانشگاهها
 - برگزاری مراسم بدرقه در واحدهای دانشگاهی
 - برگزاری مراسم سخنرانی و مداحی در موكب دانشگاهی

- پیگیری اعطای وام زیارتی به دانشجویان
- پیگیری جدی ثبت نام زائران دانشگاهی در سامانه سماح
- پیگیری حضور اساتید و روحانیون همراه با کاروان‌ها
- پیگیری حضور نماینده ستاد دانشگاهیان در کمیته فرهنگی ستاد مرکزی اربعین
- تأکید بر احراز هویت دانشجویان در سامانه سماح
- تأکید بر اعزام زیارت اولی‌ها، کم برخوردارها، سال‌آوری‌ها
- تجلیل از دست‌اندرکاران راهیان نور و اربعین سال گذشته
- تدوین پیوست فرهنگی برای اردوی اربعین
- تسهیل اقدامات برای ثبت نام و اعزام دانشگاهیان
- تشکیل ستاد اربعین دانشگاهیان در استان‌ها و دانشگاه‌ها و برگزاری منظم جلسات تا اربعین
- تقویت روحیه خادم پروری (خادم افتخاری)
- تمهیدات لازم در مورد دانشجویان جدیدالورود و دانشجویانی که تغییر مقطع داده‌اند
- خدمت‌رسانی دانشگاه‌های استان‌های مرزی و در مسیر به زائران و کاروان‌های دانشگاهی
- راه‌اندازی موبک‌های مرزی در موقع خروج و ورود
- روایت‌گری از شهدا در کاروان‌ها
- ساماندهی اعزام دانشجویان دختر
- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی هماهنگ استانی دانشگاهیان
- فعال کردن تیم رسانه‌ای و استفاده از خبرنگاران افتخاری دانشجویی
- فعال کردن کانون‌های فرهنگی دانشجویی مرتبط از جمله کانون‌های هلال احمر در حوزه اربعین
- کمک دانشگاه‌های ستادی به ستاد اربعین دانشگاه‌های خودشان
- کمک مالی و مساعدت وزارتین و دانشگاه آزاد اسلامی به صورت متمرکز به ستاد اربعین دانشگاهیان
- مکاتبه با معاونت آموزشی در خصوص توجیه غیبت دانشجویان
- هماهنگی اعطای وام قرض‌الحسنه به زائرین دانشجویی
- هماهنگی با ستاد ملی اربعین دانشگاهیان

اجرای ۱۲ برنامه دانشگاه ایلام در زمینه پیاده‌روی اربعین

دکتر محمدرضا شیرخانی، معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه ایلام عنوان کرد: این دانشگاه با برنامه‌ریزی و بسیج تمامی امکانات توانست در اربعین سال جاری، ۱۲ برنامه متنوع را در سطح مطلوبی اجرا کند.

وی در تشریح برنامه‌های این دانشگاه در زمینه پیاده‌روی اربعین سال جاری، اظهار داشت: به واسطه جایگاه مرزی استان ایلام در چند سال اخیر فرصتی بی‌نظیر برای مردم استان و بخصوص دانشگاهیان در میزبانی و خدمت به زائرین حرم حضرت اباعبدالله الحسین (ع) فراهم آمده است که دانشگاه ایلام همراه با سایر مردم استان و بخصوص دانشگاهیان به‌خوبی به انجام فعالیت در این زمینه پرداخته است. وی در مورد تمهیدات و برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی استان برای ارائه خدمات به زائرین اربعین بیان کرد: با توجه به اینکه ریاست ستاد اربعین دانشگاهیان استان ایلام بر عهده رئیس دانشگاه ایلام است، برای هماهنگی، تفکیک وظایف و ارائه خدمات بیشتر و بهتر به زائرین و بخصوص زائرین دانشگاهی، دو نشست ستاد اربعین دانشگاهیان استان ایلام با حضور اکثریت اعضا در دانشگاه ایلام برگزار شد و تمهیدات لازم برای حل مشکلات اعزام دانشجویان به پیاده‌روی اربعین و برپایی موبک‌های دانشگاهیان استان در مهران، صالح‌آباد و شهر ایلام انجام گرفت. دکتر شیرخانی تصریح کرد: در نهایت با همراهی و همدلی مجموعه دانشگاهیان استان یک تجربه ناب و متفاوت شکل گرفت که می‌تواند به‌عنوان یک الگو در سطح کشور مطرح شود. عضو شورای فرهنگی دانشگاه ایلام با اشاره به برگزاری هشتمین سوگواره شعر کردی عاشورایی «شین» در این ایام در دانشگاه ایلام گفت: به روال سال‌های گذشته در این ایام، هشتمین سوگواره شعر کردی عاشورایی «شین»، با همکاری حوزه هنری استان و با حضور مقامات استانی، اساتید، دانشجویان و علاقه‌مندان به میزبانی دانشگاه ایلام در شب بیستم آبان ماه برگزار و ۱۷ نفر از شاعران برگزیده استان، آخرین سروده‌های خود را در سوگ سرور و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و یاران وفادارش سرودند. دکتر شیرخانی در ادامه با اشاره به خدمات‌رسانی موبک شهدای هسته‌ای دانشگاه ایلام و حوزه معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به زائرین در مرز مهران، گفت: برای ششمین سال متوالی موبک شهدای هسته‌ای دانشگاه ایلام و معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم با مشارکت و فعالیت تعدادی از دانشجویان، اساتید و کارکنان به مدت شش روز در مرز مهران برپا شد و خدمات مطلوبی را در سه حوزه رفاهی، فرهنگی و راهنمایی زائرین ارائه کرد. معاون فرهنگی و اجتماعی دانشگاه ایلام به تشریح برنامه‌های

مختلف پیشنهادی تشکل‌های دانشجویی و کانون‌های فرهنگی و هنری دانشگاه پرداخت و بیان داشت: به همت انجمن اسلامی دانشجویان دومین نمایشگاه عکس عاشورایی «ته سر»، دربرگیرنده ۴۳ قطعه عکس از لحظه‌های ناب مراسم و آیین‌های عزاداری حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و یاران وفادارش و پیاده‌روی اربعین به مدت سه روز در محل نگارخانه دانشگاه ایلام واقع در جنب سالن فرزندان برگزار شد که مورد استقبال دانشجویان و علاقه‌مندان قرار گرفت. وی افزود: با برنامه‌ریزی و هماهنگی هیئت حضرت علی‌اکبر علیه السلام مراسم عزاداری در شب اربعین حسینی با سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین هادی‌زاده و مداحی ذاکرین اهل بیت و با حضور دانشجویان در مسجد دانشگاه برگزار شد. عضو هیئت‌رئیس دانشگاه ایلام یادآور شد: با تصویب شورای فرهنگی دانشگاه، مسابقه داستان‌نویسی با موضوع اربعین از طرف کانون ادبی انجام شد که خوشبختانه مورد استقبال دانشجویان قرار گرفت و به‌زودی نفرات برتر این مسابقه هم معرفی خواهند شد. دکتر شیرخانی درباره اعزام دانشجویان دانشگاه ایلام برای پیاده‌روی اربعین گفت: با همکاری و حسن نظر حوزه معاونت آموزش و تحصیلات تکمیلی، دانشکده‌ها و

گروه‌های آموزشی در مجموع ۱۳۱ نفر از دانشجویان دانشگاه ایلام در مراسم پیاده‌روی اربعین امسال حضور یافتند. وی با اشاره به اینکه دکتر غفاری معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم و رئیس ستاد اربعین دانشگاهیان کشور به همراه دکتر عسکری مدیرکل فرهنگی و اجتماعی این وزارت در این ایام سفری یک‌روزه به ایلام داشتند و در دانشگاه ایلام هم حضور یافتند، اظهار کرد: بازدید از موبک شهدای هسته‌ای دانشگاه ایلام و معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم و دیگر موبک‌های دانشگاهیان استان ایلام در مرز مهران، بازدید از دیگر موبک‌های دانشگاهی در شهرستان صالح‌آباد و شهر ایلام و حضور در جلسه ستاد اربعین دانشگاهیان استان ایلام از جمله برنامه‌های دکتر غفاری در این سفر یک‌روزه بود. دکتر شیرخانی، خاطرنشان کرد: معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم در این سفر و بازدید با تشکر و ابراز رضایت از اهتمام و خدمات‌رسانی دانشگاه ایلام و مجموعه آموزش عالی استان به زائرین اربعین، خواستار تدوین سند فرهنگی جامع اربعین توسط دانشگاهیان و بخصوص مجموعه آموزش عالی استان ایلام و اهتمام در اربعین پژوهی در سطح دانشگاه‌های کشور شد.

دبیر یازدهمین جشنواره بین المللی فارابی مطرح کرد:

جشنواره بین المللی فارابی؛ رونق بخش علوم انسانی و اسلامی

برگزاری این جشنواره در بهار سال ۱۳۹۹ خبر داد و گفت: در حال حاضر نیمی از آموزش عالی ما معطوف به علوم انسانی است. این جشنواره نیز در همین راستا بوده است. به گفته وی، جشنواره فارابی در قالب چهار محور طرح پژوهشی خاتمه یافته، کتاب پژوهشی، رساله‌های دکتری و پایان نامه کارشناسی ارشد اقدام به دریافت آثار از شرکت‌کنندگان کرده است.

رئیس پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی در خصوص تعداد آثار ارسال شده به دبیرخانه گفت: تعداد ۵۷ هزار و ۷۶۹ اثر در دبیرخانه جشنواره به ثبت رسید که از این تعداد ۲ هزار و ۵۹۴ کتاب پژوهشی، ۵۳۶ اثر طرح پژوهشی خاتمه یافته، یک هزار و ۲۲۱ رساله دکتری و یک هزار و ۴۱۸ اثر هم به پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد اختصاص دارد. استقبال از جشنواره امسال با رشد ۱۱ درصدی روبه‌رو بوده است.

وی درباره گروه‌های مختلف جشنواره خاطرنشان کرد: گروه علوم تربیتی، روان‌شناسی و علوم ورزشی ۶۷۱ اثر، گروه علوم اقتصادی، مدیریت و امور مالی ۶۱۰ اثر و گروه زبان، ادبیات و زبان‌شناسی ۵۸۱ اثر دریافت کردند که به ترتیب بیشترین آثار گروه‌های جشنواره از میان ۱۶ گروه به حساب می‌آیند.

دکتر میرزایی در ادامه درباره دو گروه بزرگسالان و جوان خاطرنشان کرد: ۶۵ درصد آثار را بزرگسالان و ۳۵ درصد باقیمانده را شرکت‌کنندگان جوان ارسال کرده‌اند. همچنین ۷۰ درصد آثار اختصاص به مردان و ۳۰ درصد اختصاص به زنان دارد.

معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم در نشست خبری یازدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی اظهار داشت: با تغییراتی که جوامع انسانی با آنها مواجه هستند، لزوم توجه به علوم انسانی و اسلامی روز به روز بیشتر می‌شود. در دیدار اخیر نخبگان با مقام معظم رهبری، اگرچه بیشتر صحبت‌ها از سوی نخبگان علوم فنی و تجربی بود اما رهبر انقلاب در سخنان خود تأکید کردند که لزوم توجه هرچه بیشتر به علوم انسانی بایستی به شکل یک ضرورت قرار بگیرد.

وی در ادامه با تأکید بر اینکه چنین جشنواره‌هایی موجب رونق علوم انسانی و اسلامی می‌شود، اظهار داشت: جشنواره فارابی علاوه بر وجهه اسلامی و انسانی، وجهه بین‌المللی هم دارد که ارزش جشنواره را بالا می‌برد چرا که مقالات بررسی شده نه فقط در مقیاس ملی بلکه در مقیاس بین‌المللی به ارزیابی گذاشته می‌شوند.

دکتر غفاری افزود: جشنواره فارابی به ترویج گفتمان‌سازی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی کمک می‌کند و همچنین می‌تواند در ترغیب جوانان به علوم انسانی موثر واقع شود. امروز اقبال به رشته‌های غیر علوم انسانی در میان نخبگان بیشتر است.

برگزاری یازدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی در بهار ۱۳۹۹

دکتر حسین میرزایی، رئیس دبیرخانه یازدهمین جشنواره بین‌المللی فارابی، ویژه تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، از

توسعه زبان فارسی برای دانشجویان خارجی، اظهار داشت: سیاست اول ما در این زمینه، افزایش جذب داوطلبان خارج از کشور و ادامه تحصیل آن‌ها در دانشگاه‌های داخل است. در همین راستا وزارت علوم این دانشجویان را به صورت بورسیه جذب می‌کند.

دکتر سالار آملی در ادامه با اشاره به تعداد دانشجویان خارجی مشغول به تحصیل در ایران، اظهار داشت: به طور کلی در حال حاضر حدود ۵۶ هزار دانشجوی خارجی در ایران تحصیل می‌کنند که ۲ هزار نفر از این دانشجویان در دانشگاه‌های زیر مجموعه وزارت بهداشت، ۱۰ هزار و ۲۰۰ دانشجو در دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۷ هزار نفر در جامعه المصطفی و مابقی در دانشگاه‌های وزارت علوم مشغول تحصیل هستند.

قائم مقام وزیر علوم در امور بین‌الملل با اشاره به ضرورت راه‌اندازی ۲۰۰ کرسی زبان و ادبیات فارسی در کشورهای خارجی گفت: ما باید ارتباط علمی مطلوبی با کشورهای دنیا داشته باشیم و باید کرسی‌های زبان و ادبیات فارسی در کشورهای دیگر توسعه یابد.

بازیافت تخصصی پسماند باتری در دانشگاه تربیت مدرس

دکتر آرش رضایی مسئول دبیرخانه شورای راهبری مدیریت سبز دانشگاه تربیت مدرس در این خصوص اظهار داشت: در راستای طرح مدیریت پسماند و جمع‌آوری و بازیافت پسماندهای ویژه و پس از اجرای موفقیت‌آمیز جمع‌آوری و امحاء صحیح لامپ‌های مستعمل (سوخته)، طرح جمع‌آوری و بازیافت صحیح و تخصصی باتری را در دستور کار دانشگاه قرار گرفت.

وی افزود: در این طرح، جهت جمع‌آوری و بازیافت جداگانه باتری در دانشگاه، مخزنی به شکل باتری قلمی از سوی پارک علم و فناوری دانشگاه ساخته و در انبار دفتر فنی قرار گرفت که دانشگاهیان می‌توانند پسماندهای باتری خود را در این مخزن انداخته یا به دفتر فنی جهت بازیافت تحویل دهند.

دکتر رضایی تصریح کرد: مخزن ساخته شده جهت جمع‌آوری پسماند های باتری، از جنس فلز و مشابه باتری است و افراد را تشویق می‌کند تا باتری‌های استفاده شده خود را در این مخزن بیندازند و امیدواریم بتوانیم با موافقت مسئولان دانشگاه و تامین بودجه، این طرح را در سایر قسمت‌های دانشگاه گسترش دهیم و سایر پسماندهای ویژه را نیز به طور صحیح جمع‌آوری و بازیافت کنیم.

وی تصریح کرد: رمز موفقیت کشورهای پیشرفته در حوزه پسماند، ارتباط دانشگاه، صنعت و شهرداری است و در این راستا ما از توانمندی پارک علم و فناوری در این طرح کمک گرفتیم تا از امکانات و پتانسیل‌های آنان در جهت رفع نیازهای دانشگاه استفاده شود.

دکتر غلامی در آیین بازگشایی ۵۰ کرسی زبان و ادبیات فارسی در جهان:

اساتید در مأموریت‌های خود، صرفاً به آموزش‌های انفرادی زبان فارسی محدود نشوند / حمایت‌های همه جانبه وزارت علوم جهت حفظ و گسترش فرهنگ فارسی

به آموزش‌های انفرادی زبان فارسی نشوند بلکه باید با برگزاری کنفرانس‌ها، سمینار و نشست علمی افراد را در کنار حضور در مرکز تحقیقاتی به ظرفیت‌های زبان و فرهنگ فارسی آشنا و علاقه‌مند کنند.

دکتر غلامی در خصوص اعزام‌ها گفت: بهتر است اعزام‌ها با هدف نشست بر کرسی‌هایی که قبلاً جای خود را پیدا کرده‌اند، انجام شود و اگر می‌خواهیم هسته جدیدی در این زمینه شکل گیرد، باید برای آن طرح و برنامه ارائه شود.

وی با بیان اینکه در آموزش زبان فارسی باید افراد را رده‌بندی کنیم، افزود: برخی افراد صرفاً برای گذران امور خود این زبان را می‌آموزند و برخی نیز با هدف بهره‌مندی از منابع و متون آن را یاد می‌گیرند؛ لذا افراد و اشخاص باید دسته‌بندی شوند. بدیهی است افرادی که برای بهره‌مندی از منابع و افزایش دانش این زبان را یاد می‌گیرند با افراد دیگر تفاوت دارند. این افراد باید علاوه بر یادگیری زبان در کنار اساتید، به متون و منابع نیز دسترسی داشته باشند زیرا این امر می‌تواند در آینده سبب ایجاد و تداوم ارتباطات علمی شود.

تحصیل ۵۳۰ دانشجوی خارجی در رشته ادبیات فارسی در ایران

دکتر حسین سالار آملی، قائم‌مقام وزیر علوم در امور بین‌الملل و رئیس مرکز همکاری‌های علمی و بین‌المللی نیز در این آیین گفت: در حال حاضر ۵۳۰ دانشجوی بورسیه از کشورهای خارجی در ایران در رشته زبان و ادبیات فارسی تحصیل می‌کنند که یک سوم آن‌ها دانشجوی مقطع دکتری هستند.

وی با اشاره به سیاست‌ها و برنامه‌های این وزارتخانه در راستای

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با تأکید بر اینکه «اساتید اعزامی در مأموریت‌های خود، صرفاً محدود به آموزش‌های انفرادی زبان فارسی نشوند»، از حمایت‌های همه جانبه وزارت علوم جهت حفظ و گسترش فرهنگ فارسی خبر داد.

دکتر غلامی در آیین بازگشایی ۵۰ کرسی زبان و ادبیات فارسی در کشورهای مختلف جهان در سال ۱۳۹۸، بخش اصلی برگزاری نشست را اهمیت حضور اساتید زبان فارسی و برخی از اشخاصی که در خارج از کشور از توان و ظرفیت زبان فارسی بهره‌مند بودند و کارهای علمی و ماندگاری نیز در این راستا انجام داده‌اند، به نوعی می‌تواند تعیین‌کننده چارچوب اقدامات و برنامه‌ها قرار گیرد.

وی با بیان اینکه هدف ما تنها به آموزش زبان فارسی محدود نمی‌شود، ادامه داد: افرادی هستند که مهارت آموزش زبان فارسی را به لحاظ حرفه‌ای در حد یادگیری دانشجویان خارجی داشته باشند اما شاید آموزش مقدمات زبان فارسی از سوی برخی از اساتید در خارج از کشور، اتلاف سرمایه باشد اما اگر افرادی از دانشجویان خارجی تمایل به حضور در کنار اساتید ایرانی را داشته باشند، فرصت خوبی را فراهم می‌کند زیرا این افراد در این صورت هم زبان فارسی را فرامی‌گیرند و هم باب مسیرهای علمی و تحقیقاتی به روی آن‌ها باز می‌شود.

وزیر علوم با تأکید بر لزوم توجه اساتید اعزامی به محیط خود در مأموریت‌ها، مطرح کرد: اساتید در مأموریت‌های خود، صرفاً محدود

نام ۴۰ مؤسسه ایرانی در میان برترین‌های رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

«مؤسسه آموزش عالی تایمز» در ویرایش ۲۰۲۰ خود که در سال ۲۰۱۹ منتشر شده است، نام ۴۰ مؤسسه ایرانی را در سیاهه مؤسسه‌های برتر جهان منتشر کرده است. بر پایه این گزارش، دانشگاه‌های «صنعتی نوشیروانی بابل»، «یاسوج»، «صنعتی امیرکبیر»، «کاشان»، «علوم پزشکی مشهد»، «صنعتی شریف»، «علوم پزشکی تهران»، «بین‌المللی امام خمینی»، «علوم پزشکی ایران»، «علم و صنعت ایران»، «صنعتی اصفهان»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «صنعتی شیراز»، «تبریز»، «علوم پزشکی تبریز»، «تهران»، «فردوسی مشهد»، «اصفهان»، «علوم پزشکی اصفهان»، «صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی»، «کردستان»، «مازندران»، «شهید بهشتی»، «شیراز»، «الزهره»، «شهید مدنی آذربایجان»، «بیرجند»، «بوعلی سینا»، «گیلان»، «خوارزمی»، «سمنان»، «شاهد»، «شهید باهنر کرمان»، «شهید چمران اهواز»، «شهرکرد»، «صنعتی شاهرود»، «علوم پزشکی شیراز»، «ارومیه»، «بزد»، و «زنجان» در سیاهه مؤسسه‌های برتر جهان هستند. در ویرایش ۲۰۲۰ نظام رتبه‌بندی «تایمز» روی هم‌رفته ۱۳۹۶ مؤسسه از کشورهای گوناگون ارزیابی و رتبه‌بندی شده‌اند. رتبه‌بندی جهانی آموزش عالی «تایمز» مؤسسه‌های پیشرو جهان را در پنج حوزه آموزش، چشم‌انداز جهانی، پژوهش، استنادها، و درآمدهای صنعتی، بر پایه ۱۳ سنجه کمی ارزیابی می‌کند.

رئیس دانشگاه جامع علمی کاربردی خیر ۱۵۸۵

تعطیلی پیش از ۵۰۰ مرکز علمی کاربردی غیر مجاز طی ۳ سال اخیر

اشاره

دکتر محمدحسین امید متولد ۲۵ آبان ۱۳۳۷، فارغ التحصیل رشته آبیاری در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد و مهندسی هیدرولیک در مقطع دکترا و استاد تمام گروه مهندسی آبیاری و آبادانی، دانشکده مهندسی آب و خاک، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران است. وی از سوی دکتر محمد فرهادی به سمت رئیس دانشگاه جامع علمی کاربردی منصوب شد.

رئیس دانشگاه جامع علمی کاربردی از همان ابتدا مهارت‌افزایی دانشجویان متناسب با نیازهای جامعه را به عنوان یک هدف مهم در دستور کار خود قرار داد و در راستای این امر نیز اقداماتی از سوی وی صورت گرفت.

آنچه در پی می آید مشروح گفت‌وگوی اختصاصی رئیس دانشگاه جامع علمی کاربردی با خبرنگار آموزش عالی است.

دانشگاه جامع علمی و کاربردی در زمینه مهارتی دانشجویان

چه اقداماتی انجام داده است؟

این دانشگاه اولین دانشگاه در زیرنظام مهارتی در کشور است که ۲۷ سال پیش در کشور با هدف

آموزش‌های مهارتی در محیط واقعی کار انجام شود. از ابتدا مؤسسان این دانشگاه به دنبال شبیه‌سازی الگویی مانند آنچه از دانشگاه‌های آلمان مبنی بر ایجاد ارتباط بین صنعت و دانشگاه و مهارت‌افزایی دانشجویان بوده است اما در آن زمان شرایط برای تحقق این هدف فراهم نبوده است. در آن زمان برخی از نهادهای دولتی مجوز برگزاری دوره‌های آموزشی را می‌گرفتند یعنی در واقع این نهادهای دولتی بودند که دانشجوی جذب می‌کردند و طی این ۲۷ سال چیزی حدود ۲ میلیون دانش‌آموخته از این دانشگاه وجود دارد که عمدتاً در دو مقطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تحصیل کرده‌اند.

ویژگی بارز دانشگاه علمی و کاربردی چیست؟

دانشگاه جامع علمی کاربردی دانشگاهی انعطاف‌پذیر است به این معنا که برنامه‌های درسی خود را مطابق با نیازهای بخش‌های اجرایی کشور تنظیم می‌کند. تاکنون شاید بیش از ۱۵۰۰ دوره مصوب وجود دارد که در حال حاضر تنها ۸۰۰ مورد از آن‌ها اجرا می‌شود یعنی حدود ۷۰۰ مورد از آن‌ها به دلایل مختلف از جمله عدم نیاز کشور کنار گذاشته شده‌اند. علاوه بر انعطاف‌پذیری، این دانشگاه براساس اعلام نیاز دستگاه‌های اجرایی در حوزه و بخش‌های مختلف از جمله فرهنگ و هنر، راه آهن و... دانشجو تربیت می‌کند. از دیگر ویژگی‌های این دانشگاه برگزاری دوره‌های پودمانی است. انعطاف‌پذیری این دوره‌ها به گونه‌ای

است که شاغلان هم‌زمان با کار خود می‌توانند تحصیل کنند و پودمان‌های مختلفی را می‌گذرانند که تجمیع آن‌ها یک دوره برای شاغلان محسوب می‌شود. در حال حاضر بیش از ۸۰۰ تک پودمان و تک درس در دانشگاه علمی و کاربردی وجود دارد. امتیاز دیگر این دانشگاه آن است که در تمام ۳۱ استان کشور گسترده است و در حال حاضر بیش از ۶۰۰ مرکز علمی کاربردی در سراسر کشور وجود دارد و این دانشگاه حداقل میزان دانشجوی غیربومی را دارد. از موارد دیگر نیز می‌توان به این نکته اشاره کرد که آموزش‌های این دانشگاه در محیط کار و صنعت انجام می‌شود یعنی دانشجویان بعد از تحصیل خود دیگر مجبور به گذراندن دوره‌های کارآموزی نیستند و بعد از تحصیل نیز مهارت مرتبط با رشته خود را فراگرفته و وارد صنعت می‌شوند. از دیگر ویژگی‌های این دانشگاه جامع علمی کاربردی این است که برای تدریس دانشجویان از مدرسینی استفاده می‌شود که در صنعت از جمله هتلداری، آشپزی، هوافضا و... خبره هستند، استفاده می‌شود این امر باعث شده تا این دانشگاه در زیر نظام مهارتی کشور نقش محوری ایجاد کند.

در مدت مسئولیت جناب عالی دانشگاه جامع علمی کاربردی

چقدر در راستای سیاست‌های وزارت علوم مبنی بر ارتقای

آموزش عالی گام برداشته است؟

در یک مقطعی از تاریخ انقلاب، آموزش عالی بسیار مظلوم واقع شد و نگاه توسعه کمی به آموزش عالی باعث گسترش بی‌رویه و افت کیفیت در همه زیرنظام‌های آموزشی کشور شد. دانشگاه جامع علمی کاربردی نیز از این قاعده مستثنی نبود. به این صورت که ما تا سال ۸۴ در کشور کمتر از ۶۰ دانشگاه داشتیم اما در سال ۹۲ این تعداد به ۱۳۰ دانشگاه افزایش یافت. از زمان تأسیس دانشگاه تهران به مدت بیش از ۷۰ سال حدود ۵۶ دانشگاه به دلیل دقت و تمرکز بالا و طی کردن دوره‌های لازم اما در مقطعی که نگاه کمی به آموزش عالی بود، تعداد دانشگاه‌ها بیش از دو برابر شد. در این دانشگاه نیز از سال ۸۴ حدود ۳۰۰ مرکز وجود داشت در سال ۹۲ به ۱۱۰۰ مرکز رسید و تعداد مدرسین نیز از ۲ هزار نفر به ۹۰ هزار مدرس رسید و تعداد کدرشته محل‌ها از ۱۲۰۰ مورد به ۱۲ هزار کدرشته محل رسید که این موارد سبب افت کیفیت در دانشگاه‌ها شد. از زمان آغاز سیاست‌های وزارت علوم در زمینه تمرکز بر کیفیت دانشگاه‌ها، دانشگاه جامع علمی کاربردی این امر را در تمامی زمینه‌ها در دستور کار خود قرار داد. به همین ترتیب ساماندهی مراکز به عنوان هدف اول مشخص شد. تا قبل از سال ۹۵ حتی یک مورد از مراکز علمی کاربردی که دارای اساسنامه مصوب قانونی باشد، وجود نداشت اما امروز

بیش از ۹۵ درصد از مراکز دارای اساسنامه مصوب قانونی هستند و رؤسای مراکز نیز بر همین چارچوب انتخاب شدند. تعداد کدرشته‌محل‌ها نیز تعدیل و ساماندهی شد و از ۱۲ هزار کدرشته‌محل به ۵ هزار کدرشته‌محل کاهش یافت. دلیل این امر آن بود مراکز علمی کاربردی که کدرشته‌محل‌های غیرمرتبط داده شده بود، ساماندهی شدند. در حال حاضر دوره‌های دانشگاه علمی کاربردی براساس طرح نظام خوشه‌بندی واگذار می‌شود. خوشه‌های شغلی در هر مرکز مشخص است که در کدام یک از خوشه‌ها فعالیت می‌کند لذا مراکز دیگر نمی‌توانند خوشه‌های غیرمرتبط بگیرند. از اقدامات دیگر نیز

از زمان آغاز سیاست‌های وزارت علوم در زمینه تمرکز بر کیفیت دانشگاه‌ها، دانشگاه جامع علمی کاربردی ارتقای آموزش عالی در تمامی زمینه‌ها را در دستور کار خود قرار داد. به همین ترتیب ساماندهی مراکز به عنوان هدف اول مشخص شد. تا قبل از سال ۹۵ حتی یک مورد از مراکز علمی کاربردی که دارای اساسنامه مصوب قانونی باشد وجود نداشت اما امروز بیش از ۹۵ درصد از مراکز دارای اساسنامه مصوب قانونی هستند و رؤسای مراکز نیز بر همین چارچوب انتخاب شدند. همچنین بکارگیری مدرسان جدید در چارچوب قانونی مشخص در دستور کار قرار داده شد که بیش از ۴۵ هزار نفر در این فراخوان ثبت نام کردند و از این تعداد ۸ هزار نفر انتخاب شدند.

ساماندهی مدرسین بود. مدرسین طبق قانون باید از یک فرایندی عبور کرده باشند که در آن فراخوان وجود داشته باشد، افراد با یکدیگر مقایسه شوند و حداقل‌های علمی و مهارتی نیز وجود داشته باشند که متأسفانه از سال ۸۴ از این مسیر عبور نکرده بودند که این مدرسین مجدداً مورد بررسی قرار گرفتند و آن‌هایی که ملاک‌های لازم

را نداشتند به ادامه تحصیل و کسب مهارت‌ها هدایت شدند. از سال ۹۵ نیز به‌کارگیری مدرسان جدید در چارچوب قانونی مشخص انجام می‌شود. در این سال برای ۸ هزار نفر فراخوان داده شد که بیش از ۴۵ هزار نفر در این فراخوان ثبت‌نام کردند و از این تعداد ۸ هزار نفر انتخاب شدند. این به معنای آن است که انتخاب شایسته نسبت به گذشته بسیار بهتر از قبل انجام می‌شود و می‌توان گفت که اکنون تمامی مدرسین صلاحیت‌های علمی و عمومی را دارا هستند.

در طرح ساماندهی چه تعداد از مراکز غیر مجاز غیر فعال

شدند؟

از سال ۹۵ تاکنون بیش از ۵۰۰ مرکز غیرمجاز به دلایل گوناگون تعطیل شده‌اند. برخی از آن‌ها به دلیل مصوبه شورای عالی اداری تعطیل شده‌اند، برخی از آن‌ها به

در نشست رؤسای دانشگاهها مطرح شد؛

تخصیص ۳۰۰ میلیارد تومان تا پایان سال به تغذیه دانشجویان

غذای دانشجویان که شریف‌ترین بخش جامعه هستند استفاده نشود، به همین جهت در یک مقطع ۲۰۰ میلیارد تومان تقدیم عزیزان کردم و در حال حاضر نیز ۳۰۰ میلیارد تومان از این محل تخصیص می‌دهیم.

ضرورت حرکت مؤسسات علمی کوچک به سمت مأموریت‌گرایی

دکتر منصور غلامی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در این نشست، با بیان اینکه مؤسسات کوچک به سمت مأموریت‌گرا شدن هدایت می‌شوند، گفت: در حال حاضر گسترش کمی مراکز آموزشی توجیه ندارد اما این به معنای ممنوعیت ایجاد رشته‌های جدید نیست. وی با اشاره به شروع سال تحصیلی جدید گفت: در حال حاضر مدیریت آموزش عالی در شرایط خاص زمانی و ویژه‌ای قرار گرفته است که این امر ایجاب می‌کند در این دوره به مسیرهای جدید مدیریت از جمله توجه به خواسته‌ها و نیازهای مطرح شده و انتظارات توجه داشته باشیم. دکتر غلامی با اشاره به انتظارات موجود از مجموعه آموزش عالی اظهار داشت: در جامعه افراد مختلفی هستند که نگاهشان به دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی است. از جمله انتظاری که بسیاری از نخبگان و مسئولان از باب تأثیرگذاری در حل مسائل کشور و چالش‌های مهم مردم دارند فرصتی است که باید با رویکردی فعالانه با آن روبرو شویم.

نشست رؤسای دانشگاهها، مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی با محوریت «بررسی مسائل جاری آموزش عالی در آغاز سال تحصیلی» به میزبانی دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد.

دکتر محمدباقر نوبخت رئیس سازمان برنامه و بودجه در نشست رؤسای دانشگاهها، مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی از تخصیص ۳۰۰ میلیارد تومان تا پایان سال به تغذیه دانشجویان خبر داد. وی با اشاره به اینکه در سال گذشته در جلسه مشابیهی تعهد کردم که ۱۰۰ درصد اعتبارات دانشگاهها را تخصیص دهم خاطرنشان کرد: تا پایان سال بخشی از درآمدهای ما تحقق نیافت، این بدان معنا نیست پیش‌بینی ما درست نبود چرا که تا آن مقطعی که پیش‌بینی کردیم به ما نرسید، اما به قول خود عمل کردیم و در شب ۲۹ اسفندماه پرداخت شد؛ حدود ۱,۲۰۰ میلیارد تومان اعتبار مربوط به آموزش عالی در سال گذشته باقی مانده است و ریالی از آن را به حساب تخصیص امسال نخواهیم گذاشت. دکتر نوبخت افزود: سال گذشته نیاز دیدم که باید به دانشگاهها کمک شود و مسئله‌ای که به ذهنم رسید آن بود که یکی از مصادیق کمک به موضوع تغذیه دانشجویان عزیز است. ما مجبور هستیم ۴۵ هزار میلیارد تومان در سال برای پرداخت یارانه‌ها بدهیم و همچنین می‌توانیم یک بسته غذایی بدهیم و چرا از این محل برای تأمین

دانشگاه و به‌صورت چاپی نیز در دسترس دانشجویان قرار دارند.

برای احیای برند دانشگاه جامع علمی کاربردی چه اقداماتی در دستور کار قرار دارد؟

دانشگاه جامع تکلیفی را پذیرفته تا متخصصان ماهر را تربیت کند که در سال‌های گذشته این امر کمرنگ شد و نگاه مردم نیز به آن تضعیف شده بود. این دانشگاه به محل تحصیل کارمندان در آستانه بازنشستگی تبدیل شده بود، در حالی که امسال بیش از ۹۰ درصد ورودی‌های دانشگاه علمی کاربردی، افرادی هستند که در دبیرستان‌ها و هنرستان‌ها درس خواندند. این دانشگاه تنها دانشگاهی است که مراکز خود را در ۴ بخش سطح‌بندی کرده است امسال بیش از ۲۰ مرکز به دلیل عدم دریافت نمره قبولی در نظام ارزشیابی و تضمین کیفیت تعطیل شدند که این امر نشان‌دهنده نظارت مستمر بر بخش‌های مختلف مراکز از جمله مدرسین، برنامه‌های درسی و دانشجویان است البته این اتفاقات مطلوب ما نیست و تنها در مسیر افزایش کیفیت‌ها، ریل‌گذاری کرده‌ایم.

آیا بین داوطلبان و ظرفیت‌های موجود در دانشگاه علمی کاربردی تناسب وجود دارد؟

در حال حاضر ما با مازاد ظرفیت روبرو هستیم. در مهرماه ۹۸ با ۶۰۰ مرکز علمی کاربردی حدود ۴۰۰ هزار ظرفیت داشتیم و تعداد کسانی که در مهرماه ثبت‌نام کردند ۸۰ هزار نفر بوده است. برای رفع این موضوع باید گفتمان آموزش‌های مهارتی غالب شود و مردم به این نتیجه برسند که راه‌حل مشکل بیکاری آموزش‌های مهارتی است از طرفی نیز دانش‌آموختگان باید در آموزش‌ها موفق باشند تا دیگران را نیز مشغول کار کنند. تلاش ما این است تا با ارتقای سطح کیفیت‌ها بتوانیم تمامی ظرفیت‌های موجود را با توجه به نیازهای کشور پر کنیم.

دلیل عدم فعالیت در شرایط جدید دانشگاه توان کردن نداشتند، داوطلبانه فعالیت خود را پایان دادند و برخی نیز در اثر پالایش انجام شده، حذف شدند. دو محور در این سیاست‌ها دنبال شد؛ مأموریت‌گرایی و آمایش که در طرح آمایش باید نیازهای کشور براساس ظرفیت‌های بومی مشخص شود که در همین راستا ایجاد مراکز جدید علمی کاربردی در استان‌ها براساس نیاز آن منطقه خواهد بود.

در چه ابعاد و وجوهی پیگیر برنامه آموزش‌های مهارتی بوده‌اید؟ چند اقدام شاخص را نام ببرید.

ما دانشگاه جامع را متولی آموزش‌های مهارتی خاص کشور می‌دانیم لذا هر نیازی در هر نقطه‌ای از کشور از سوی دستگاه‌ها اعلام شود، نیرو تربیت می‌کنیم و با ظرفیت‌هایی که در این دانشگاه وجود دارد، ما آمادگی داریم تا در تمام زمینه‌های شغلی بر اساس نیاز بخش‌های مختلف کشور نیرو تعریف کنیم.

یکی از برنامه‌های دانشگاه جامع علمی کاربردی تدوین کتاب‌های درسی یکسان و مرجع برای رشته‌های مختلف بوده، در این خصوص توضیح دهید؟

از سال گذشته برای تدوین کتب درسی آموزشی از مدرسین کمک گرفته‌ایم که تاکنون حدود ۲۰ عنوان کتاب رونمایی شده و این سیاست ادامه دارد و در تمام زمینه‌ها برای ۸۰۰ رشته آمادگی تدوین کتب را داریم. از تمام مدرسین، مراکز، کارشناسان و متخصصانی که پیشنهادی برای تدوین کتاب‌ها دارند، می‌خواهیم تا پیشنهادات خود را در این زمینه با ما در میان بگذارند. این کتاب‌ها در سایت

وی با اشاره به اینکه خط دشمن، خسته کردن مردم ایران است اظهار داشت: بخشی از فشار اقتصادی دشمن متوجه دانشگاه‌های ما نیز شده است و نیازمند آن هستیم در مقابله با آن بودجه‌های انقباضی در سیاست کار قرار بگیرد. با وجود فشارهای نظام سلطه اما وعده الهی همواره با مستضعفان بوده است و امروز نیز در آرایش جدید منطقه شاهد این تفوق جمهوری اسلامی ایران هستیم.

در این نشست یک‌روزه دو میزگرد تخصصی با موضوعات «بررسی مسائل جاری آموزش عالی در آغاز سال تحصیلی» و «تبيين قانون پیشگیری و مقابله با تقلب در تهیه آثار علمی و آیین‌نامه اجرایی آن» نیز برگزار شد. همچنین در حاشیه نشست رؤسای دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی، ۴ پروژه جدید سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، شامل ساختمان دانشکده الهیات و معارف اسلامی، آزمایشگاه علوم شناختی و پژوهش‌های بینارشته‌ای علوم زیستی در حوزه‌های علوم انسانی، ساختمان شماره دو مرکز رشد و نوآوری علوم انسانی و اجتماعی و سامانه پژوهشی «به پژوه» در محل پردیس مرکزی در دانشگاه علامه طباطبائی به بهره‌برداری رسید.

وزیر علوم مطرح کرد: مدیریت آموزش عالی با شناختی که از سبقه علمی و آموزشی کشور دارد با یک نگاه ویژه به آینده می‌تواند طرحی را رقم بزند که در آینده از رشد سریع علم و پیشرفت در جهان غافلگیر نشود. وی ادامه داد: در درجه اول مدیران آموزش عالی باید شناخت بیشتر و وسیع‌تری نسبت به مقوله‌های مدیریت آموزش و پژوهش پیدا کنند. این توصیه‌ای است که باید در وزارت علوم و دانشگاه‌ها مدنظر قرار گیرد. دکتر غلامی با تأکید بر لزوم افزایش اثرگذاری دانشگاه‌ها در جامعه، گفت: در شرایط فعلی لازم است تا مسائل محسوس و مورد سوال در جامعه پیش قدم شوند. وزیر علوم افزود: حرکت به سمت نهادهای اجرایی و مسئول به منظور کمک به حل مسائل، می‌تواند موجب استقرار دانشگاه‌ها در هدایت و راهنمایی مجموعه کشور شود.

لزوم توجه دانشگاه‌ها به مناسبت‌های فرهنگی

حجت الاسلام و المسلمین دکتر مصطفی رستمی، رئیس نهاد نمایندگی ولی فقیه در دانشگاه‌ها در نشست رؤسای دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و مؤسسات پژوهشی سراسر کشور با اشاره به توجه بیانیه گام دوم انقلاب به جوانان و علم و پژوهش گفت: دانشگاه‌ها بایستی از فرصت‌های فرهنگی موجود در جامعه همچون اربعین حسینی نهایت استفاده را ببرند و موج عزیمت دانشجویی را ساماندهی کنند.

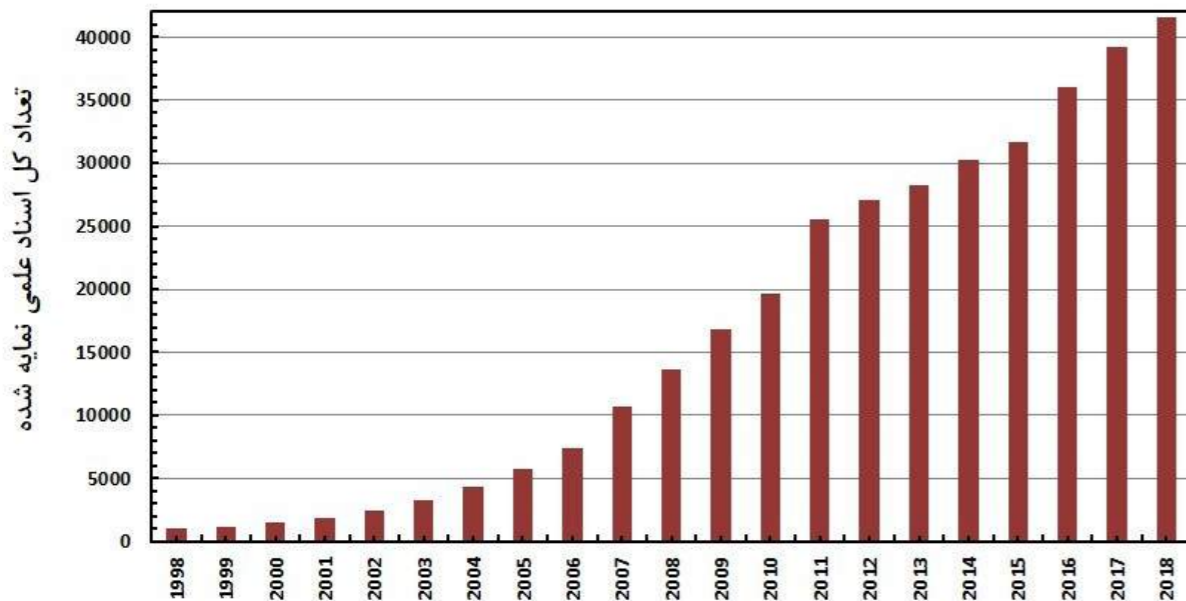
هزار (یک و هفت دهم درصد جهانی) شد. اکنون از نظر کمیّت تولیدات علمی سالانه، از تمام کشورهای منطقه (حتی رقبای دیرین خود شامل ترکیه و اسرائیل) پیشی گرفته‌ایم. در شکل (۱) روند تغییرات رو به رشد تعداد کل اسناد علمی کشور در طول بیست سال گذشته، در مجموع هسته اصلی وبگاه علم، شامل حوزه‌های علوم، علوم اجتماعی و علوم انسانی بعلاوه هنر نشان داده شده است.

از سال ۲۰۱۱ میلادی تا به امروز، تمرکز دانشگاه‌ها به رشد کیفیت تولیدات علمی و اثرگذاری آن‌ها در جامعه بوده است. یکی از پارامترهای رشد کیفیت تولیدات علمی در منابع علمی جهان

تجزیه و تحلیل داده‌های پایگاه وبگاه علم مؤسسه کلاریوییت آنالیتیکس می‌تواند کمیّت و کیفیت اسناد علمی منتشر شده در جهان را نشان دهد. بر اساس داده‌های این پایگاه (WOS) تعداد اسناد علمی ایران از نزدیک به ۵۰۰ مورد در سال ۱۹۹۵ میلادی به حدود ۲۵۵۰۰ مورد در سال ۲۰۱۱ میلادی رسید، یعنی به بیش از پنجاه برابر طی ۱۶ سال و این رشد کمیّت بسیار خوب در جهان علم بود.

در طول هشت سال گذشته به دلیل توجه خاص بر روی کیفیت تولیدات علمی، شیب رشد کمیّت تولید اسناد علمی کند شد و در سال ۲۰۱۸ میلادی تعداد اسناد علمی ما نزدیک چهل و دو

شکل (۱)

چاپ کتاب تخصصی رشته مهندسی مکانیک با همکاری بیش از ۵۰ پژوهشگر جهان

عضو هیئت علمی مجتمع آموزش عالی اسفراین با بیش از ۵۰ پژوهشگر برگزیده از ۳۰ کشور جهان در چاپ کتاب تخصصی رشته مهندسی مکانیک همکاری کرد.

چاپ کتاب تخصصی رشته مهندسی مکانیک با همکاری بیش از ۵۰ پژوهشگر جهان

به گزارش اداره کل روابط عمومی وزارت علوم به نقل از مجتمع آموزش عالی اسفراین، دکتر محمد حاتمی، دانشیار گروه مهندسی مکانیک مجتمع آموزش عالی اسفراین در نگارش کتاب تخصصی در زمینه مهندسی مکانیک و مهندسی شیمی درانتشارات تیلور فرانسیس با پژوهشگران برگزیده جهان همکاری کرد.

این کتاب با عنوان Nano fluids and their Engineering Application (نانو سیال و کاربردهای مهندسی آن) و به همت بیش از ۵۰ پژوهشگر برگزیده از ۳۰ کشور جهان در ۲۳ فصل و ۵۱۶ صفحه تألیف و توسط انتشارات برگزیده تیلور فرانسیس به چاپ رسیده است. دکتر حاتمی نگارش فصل ۲۱ این کتاب با عنوان کاربرد نانوذرات در استخراج نفت را با همکاری پروفیسور Jing و Sun از کشور چین عهده دار بوده است.

وی این کتاب را منبع بسیار مناسبی برای استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی در رشته مهندسی مکانیک، شیمی و نانو مواد، صاحبان صنایع بزرگ صنعتی و دانشجویانی که در مورد منابع استخراج نفت مطالعه می کنند دانست و افزود: تاکنون کتابی که کاربردهای نانوسیالات و استفاده آن در صنعت، بالاخص صنعت نفت و استخراج آن را به صورت کامل، شفاف و نظام مند تشریح کند ارائه نشده است و این نقصان مانعی را پیش روی علاقه مندان به این عرصه، به ویژه دانشجویان قرار داده است و نویسندگان این کتاب تلاش کرده اند تا با نگارش کتاب حاضر و ارائه هرچه کامل تر مبنای کاربرد نانو سیالات در مهندسی نقصان موجود را جبران و مسیر علاقه مندان به این عرصه را هموارتر کنند.

دکتر محمد حاتمی در جمع یک درصد دانشمندان برتر جهان قرار دارد و چاپ بیش از ۱۲۰ مقاله علمی و ۵ جلد کتاب توسط ناشران معتبر ملی و بین المللی و همچنین راهنمایی پایان نامه ها و رساله های متعدد در مقاطع تحصیلات تکمیلی در داخل و خارج از کشور از جمله فعالیت های علمی و پژوهشی نامبرده است.

مجموعه دانشگاه شیراز و علوم پزشکی شیراز	۲۶۵۸۸	۱۱۵
الف) دانشگاه شیراز ب) دانشگاه علوم پزشکی شیراز	۱۶۰۲۳	۱۰۹
دانشگاه صنعتی امیر کبیر	۱۱۲۶۴	۷۱
مجموعه دانشگاه فردوسی و علوم پزشکی مشهد	۲۲۴۰۵	۱۰۹
الف) دانشگاه فردوسی مشهد ب) دانشگاه علوم پزشکی مشهد	۱۳۶۵۱	۹۳
مجموعه دانشگاه شهید بهشتی و علوم پزشکی بهشتی	۹۳۰۴	۸۴
الف) دانشگاه شهید بهشتی ب) دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۲۶۹۶۱	۱۰۷
الف) دانشگاه شهید بهشتی ب) دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۱۱۰۰۱	۸۳
دانشگاه علم و صنعت ایران	۱۶۲۴۴	۸۸
دانشگاه علم و صنعت ایران	۱۵۴۱۱	۱۰۶
مجموعه دانشگاه اصفهان و علوم پزشکی اصفهان	۱۶۲۸۳	۱۰۲
الف) دانشگاه اصفهان ب) دانشگاه علوم پزشکی اصفهان	۷۴۳۰	۷۱
دانشگاه خواجه نصیر طوسی	۹۱۹۱	۸۴
دانشگاه خواجه نصیر طوسی	۸۳۹۶	۷۹
دانشگاه الزهرا	۲۶۰۷	۶۳
دانشگاه خوارزمی (با سابقه تربیت معلم)	۳۹۶۲	۶۲
دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان	۱۳۴۶	۵۸
دانشگاه علامه طباطبائی	۷۶۳	۳۰

سال ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ میلادی با هم در جدول (۲) مقایسه شده اند. ترتیب قرارگیری دانشگاهها در جدول فوق بر اساسی میزان استناد دریافتی در سال ۲۰۱۸ است. تعداد اسناد علمی مختلف (فقط شامل Article, Review, Letter, Proceeding Paper) دانشگاهها در نمایه های مختلف وبگاه علم (هسته اصلی) در سالهای ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ به همراه تعداد ارجاعات آنها برگرفته از همان اسناد علمی پنج سال قبل در جدول نشان داده شده است. با تقسیم تعداد ارجاعات در هر سال به تعداد اسناد علمی پنج سال قبل، فاکتور تأثیر پنج ساله دانشگاه (مشابه فاکتور تأثیر پنج ساله نشریات در JCR) با علامت $5Y-IF$ در جدول درج شده است. ملاحظه می شود که فاکتور تأثیر دانشگاهها از سال ۲۰۱۷ به سال ۲۰۱۸ از رشد خوبی برخوردار بوده است. دانشگاه صنعتی اصفهان در هر دو سال مورد ارزیابی بیشترین فاکتور تأثیر را داشته است.

دانشگاه تهران و مرکز تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان نیز بیشترین رشد فاکتور تأثیر (اثربخشی) مقالات را از سال ۲۰۱۷ به ۲۰۱۸ داشته اند. این در بررسی های طرح ارتقاء دانشگاهها دارای اهمیت ویژه است.

جدول (۳): شاخص هرش شانزده دانشگاه برتر کشور، فعال در طرح اقتصاد مقاومتی ملی ارتقاء پنج دانشگاه به تراز بین الملل به همراه شاخص تجمع دانشگاههای جامع با بخش پزشکی جداشده از آنها

نام دانشگاه	تعداد کل اسناد علمی در پایگاه وبگاه علم کلاریویت آنالیتیکس	شاخص هرش
مجموعه دانشگاه تهران و علوم پزشکی تهران	۷۷۳۴۷	۱۷۱
الف) دانشگاه تهران ب) دانشگاه علوم پزشکی تهران	۴۴۷۶۲	۱۳۰
دانشگاه صنعتی شریف	۳۴۹۵۴	۱۴۳
دانشگاه صنعتی اصفهان	۲۳۵۱۱	۱۳۹
دانشگاه تربیت مدرس	۱۵۱۶۶	۱۲۴
مجموعه دانشگاه تبریز و علوم پزشکی تبریز	۲۱۹۰۵	۱۱۸
الف) دانشگاه تبریز ب) دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۲۰۳۰۳	۱۱۶
	۱۱۲۵۰	۱۰۶
	۹۸۴۷	۷۶

امروز، شاخص هرش (H-index) است. تعداد کل اسناد علمی نمایه شده در وبگاه علم در انتهای ماه هفتم میلادی سال ۲۰۱۹ به همراه شاخص هرش کشور عزیزمان به همراه رقبایمان در جدول (۱) نشان داده شده است. شاخص هرش ایران ۲۹۵ است و این بدین معناست که ۲۹۵ مقاله دارای آدرس ایران بیش از ۲۹۵ مرتبه مورد استناد قرار گرفته است و در واقع میزان نفوذ مقالات علمی ما را می رساند. این شاخص برای اسرائیل و ترکیه به ترتیب ۷۳۱ و ۳۹۰ می باشد و حتی در مورد عربستان سعودی ۳۲۶ بوده و از ما پیش است.

جدول (۲): تعداد کل اسناد علمی نمایه شده در وبگاه علم مؤسسه کلاریویت آنالیتیکس در انتهای ماه هفتم میلادی سال ۲۰۱۹ به همراه شاخص هرش برای پنج کشور علمی برتر منطقه

نام کشور	تعداد کل اسناد علمی در پایگاه وبگاه علم کلاریویت آنالیتیکس	شاخص هرش
اسرائیل	۵۴۵۷۰۴	۷۳۱
ترکیه	۶۱۷۳۲۱	۳۹۰
عربستان	۱۸۹۷۰۸	۳۲۶
ایران	۴۷۵۵۴۳	۲۹۵
پاکستان	۱۴۷۸۸۵	۲۵۲

اگر عربستان را بخاطر پرداخت پول به محققان خوب جهان، برای آوردن نام کشورش در مقالات چاپ شده در نشریات تأثیرگذار دنیا، نادیده بگیریم هنوز راه زیادی برای پیشی گرفتن از دو رقیب (اسرائیل و ترکیه) خود در عرصه علم داریم. رقابت در بعد کیفیت بسیار مشکل تر است تا رقابت در بعد کمیت. در این کارزار علمی، علاوه بر تلاش و کوشش ایثارگرایانه محققان و دانشمندان که همچون قبل طلب می شود، توجه و عنایت ویژه مسئولان نظام و بویژه همت والای نظام آموزش عالی کشور را هم به یاری می طلبد. باید برای این مهم سرمایه گذاری و توجه ویژه گذاشته شود.

یکی از طرح های کلان اقتصاد مقاومتی کشور که به عهده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گذاشته شده است طرح ارتقاء پنج دانشگاه و پنج واحد پژوهشی برتر کشور به تراز بین المللی است. از دانشگاهها خواسته شد که طرح پیشنهادی خود را برای ارتقاء دانشگاه در سطح بین المللی ارائه کنند. از بین طرح های رسیده، طرح شانزده دانشگاه کشور برای حمایت ویژه انتخاب شد. اکنون سه سال است که این طرح با قوت در حال انجام است. عملکرد افزایش کیفیت اسناد علمی این شانزده دانشگاه در دو

فناوری زنجان و آزمایشگاه‌های شاخص فیزیک از جمله آزمایشگاه انبرک نوری و باریکه‌های غیرپراشی و بومی‌سازی میکروسکوپ الکترونی کانفو کال که در نمایشگاه بین‌المللی سلول‌های بنیادی و پزشکی بازساختی در آذرماه ۱۳۹۷ به عنوان اختراع برتر سال انتخاب شد، بازدید کرد.

در ادامه این سفر، با حضور وزیر علوم از ۱۳ محصول فناورانه شرکت‌های دانش‌بنیان دانشگاه زنجان باعنوان‌های پلی‌ال گیاهی، قرص خمیردندان، پرینتر سه بعدی رزین، تصویربرداری فراطیفی، هربال اسید، مایع نافذ فلورسنت، سامانه اندازه‌گیری غیرمخرب تنش‌های پسماند و خواص مکانیکی با تکنولوژی IT، کیت مولکولی تعیین ژنو تایپ اسب، کیت تشخیص الایزر و ایمنو استریپ، دستگاه تصفیه آب بر روی پره‌های کمپرسور مدل GEF^۶، طراحی و ساخت سامانه آزمون ضربه وزنه افتان، تدوین دانش فنی ساخت کاتالیزورهای کنوردیناسیونی برای تولید گرینشی آلفا-اولفین‌ها و پلی‌اولفین‌ها رونمایی شد.

در سفر وزیر علوم در ایام هفته دولت به استان گیلان، پروژه آموزشی - اداری آموزشکده شهید خدادادی انزلی با زیربنای هزار و ۸۰۰ مترمربع در ۳ طبقه و با هزینه حدود ۱۶ میلیارد ریال افتتاح شد.

همچنین ۳۴ طرح ساخت و تجهیز ساختمان دانشگاه فنی و حرفه‌ای کشور از طریق ویدیو کنفرانس به صورت همزمان در ۱۷ استان با دستور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و با اعتبار بیش از ۴۳۰ میلیارد ریال و با زیربنایی حدود ۳۵ هزار و ۵۰۰ متر مربع به بهره‌برداری رسید.

وزیر علوم در سفر به استان مازندران، طرح‌های عمرانی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری شامل ساختمان معاونت فرهنگی و اجتماعی به مساحت ۱۰۷۵ متر

مربع و تصفیه‌خانه مرکزی با چرخانه ظرفیت ۲۰۰ متر مکعب در شبانه روز را افتتاح و کلنگ‌زنی کرد.

همچنین در دانشگاه علم و فناوری مازندران واقع در بهشهر و با حضور وزیر علوم، سیستم موتورخانه مرکزی در فضایی به مساحت ۵۵۰۰ متر مربع و با اعتباری بالغ بر ۵ میلیارد ریال و آشپزخانه و رستوران مکمل در زمینی به مساحت ۷۰۰ متر مربع و با بودجه ۱۵ هزار میلیارد ریال به بهره‌برداری رسید. سیستم آبیاری قطره‌ای دانشگاه علم و فناوری مازندران نیز با ظرفیت پوشش ۱۵ هکتار از اراضی دانشگاه و صرفه‌جویی ۶۰ درصدی در مصرف آب راه‌اندازی شد. در ادامه، عملیات اجرایی ساخت پردیس پارک علم و فناوری مازندران با زیربنای ۳۵ هزار مترمربع در زمینی به مساحت ۲.۵ هکتار با حضور وزیر علوم در ساری آغاز شد.

در روزهای شلوغ و پرکار وزارت علوم در هفته دولت صورت گرفت!

بهره‌برداری از دستاورد علمی و افتتاح پروژه‌های عمرانی - دانشگاهی در کشور

دکتر غلامی و جمعی از مسئولان این استان در ارومیه به بهره‌برداری رسید.

همچنین در این سفر با حضور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، تفاهم‌نامه واگذاری ۱۷ هکتار از اراضی دانشگاه ارومیه به پارک علم و فناوری آذربایجان غربی امضا شد.

وزیر علوم در سومین سفر استانی خود در هفته دولت به استان چهارمحال و بختیاری رفت و در آیین گرامیداشت چهلمین سال تأسیس دانشگاه شهرکرد شرکت کرد.

سردر ورودی و بلوار و میدان مرکزی دانشگاه شهرکرد، تکمیل و تجهیز سالن کنفرانس کتابخانه مرکزی دانشگاه شهرکرد و همچنین تکمیل و تجهیز سالن کنفرانس و آمفی‌تئاتر دانشکده ادبیات، پروژه‌هایی بودند که با حضور وزیر علوم به بهره‌برداری رسیدند.

وزیر علوم در بخش پایانی سفر به شهرکرد از پارک علم و فناوری استان چهارمحال و بختیاری و شرکت های دانش بنیان مستقر در آن بازدید و از دو طرح فناورانه دستگاه "زاویه یاب ممتد خودران چاه های نفتی و گازی" و "آسیاب پولورایزر با کاربرد میکرونیزه کردن در صنایع مختلف" رونمایی کرد.

همچنین در سفر دکتر منصور غلامی و هیئت همراه به استان زنجان، دانشکده علوم زمین دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان افتتاح شد. دکتر غلامی در ادامه از واحدهای فناور پارک علم و

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و برخی از معاونان این وزارت در هفته دولت با سفر به استان‌های مختلف کشور، تعداد ۶۰ طرح عمرانی و فنی - دانشگاهی با متراژ ۸۱ هزار و ۳۰۰ مترمربع و به ارزش ۱۲۴۷ میلیارد ریال را مورد بهره‌برداری قرار دادند.

دکتر غلامی در اولین سفر خود در هفته دولت از مزرعه تحقیقاتی دانشگاه کردستان در شهرستان دهگلان که با روش علمی ابداعی در راستای اعمال مدیریت سبز در دانشگاه‌ها، مصرف آب برای مصارف کشاورزی در این مزرعه ۳۰ تا ۵۰ درصد کاهش داشته است، بازدید کرد.

سپس خوابگاه دانشجویی ویژه دانشجویان بین‌الملل دانشگاه کردستان و خط انتقال آب جهت فضای سبز این دانشگاه با حضور وزیر علوم کلنگ‌زنی و عملیات عمرانی آن آغاز شد. همچنین در این سفر، پروژه مسیر چهارخطه حسن آباد سنندج با حضور وزیر علوم به عنوان نماینده دولت به بهره‌برداری رسید.

در دومین سفر استانی وزیر علوم در هفته دولت، نیروگاه خورشیدی ۴۰۰ کیلوواتی دانشگاه ارومیه، با حضور دکتر غلامی به بهره‌برداری رسید. این نیروگاه به‌منظور دستیابی به شاخص‌های ۹ گانه مدیریت سبز در دانشگاه‌ها در بخش استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و با توان تولیدی سالانه حدود ۸۳۹۰۰۰ کیلووات ساعت برق ساخته شده است. مرکز نوآوری و استارت‌آپ پارک علم و فناوری آذربایجان غربی که با همکاری دانشگاه ارومیه راه‌اندازی شده با حضور

انتصابات (مهر و آبان ماه ۹۸)

دکتر صادق نیرومند به سمت «رئیس مرکز آموزش عالی فیروزآباد» منصوب شد.

دکتر سیدمصطفی موسوی زاده به سمت «رئیس مجتمع آموزش عالی گناباد» منصوب شد.

در حکمی سیدمنصور سیدنژاد به مدت چهار سال در سمت ریاست دانشگاه صنعتی خاتم الانبیاء بهبهان ابقا شد.

رؤسای دانشگاه‌های صنعتی اصفهان، صنعتی اراک، مازندران و علوم و فنون دریایی خرمشهر با حکم دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری منصوب شدند.

در حکمی دکتر غلامحسین خواجه به مدت چهار سال در سمت ریاست دانشگاه شهیدچمران اهواز ابقا شد.

دکتر منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در احکام جداگانه‌ای رؤسای پژوهشگاه‌های «شیمی و مهندسی شیمی ایران»، «علوم و فناوری اطلاعات ایران»، «پلیمر و پتروشیمی ایران» و «رنگ» را ابقا کرد.

در حکمی، دکتر عباس افخمی عقدا به سمت «سرپرست دانشگاه بین‌المللی سازمان همکاری‌های اقتصادی گروه هشت (D8)» منصوب شد.

در حکمی، دکتر حسین رحیمی شعرباف به سمت «مشاور و نماینده ویژه وزیر در طرح ساماندهی مؤسسات آموزش عالی» منصوب شد.

دکتر محمد مهدی لطفی به عنوان رئیس پارک علم و فناوری یزد منصوب شد.

دکتر امین‌رضا ذوالقدر به عنوان رئیس پارک علم و فناوری فارس منصوب شد.

دکتر حمیدرضا علومی یزدی به سمت «معاون حقوقی و امور مجلس وزارت علوم» منصوب شد.

دکتر حسن ختن‌لو به سمت رئیس دانشگاه صنعتی همدان منصوب شد.

دکتر سعدالله نصیری قیداری را به سمت «رئیس دانشگاه شهیدبهشتی» منصوب شد.

دکتر محمد شریف رنجبر به عنوان سرپرست پارک علم و فناوری خلیج فارس (قشم) منصوب شد.

مهدی مجاهدی به سمت رئیس دانشکده فنی و مهندسی گلپایگان منصوب شد.

جایزه‌ها

گزیده‌ای از دستاوردهای دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها

(مهر و آبان‌ماه ۹۸)

پژوهشگران یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری کرمان موفق به بومی‌سازی ۱۰ محصول فناورانه در حوزه ابزار دقیق شدند.

محققان دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز، برای نخستین بار در کشور موفق به تولید کود زیستی پتاسیمی شدند.

اولین خمیر دندان گیاهی بدون استفاده از نگهدارنده‌های شیمیایی توسط محققان یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری کردستان تولید شد.

محققان یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری آذربایجان غربی، موفق به ثبت اختراع بین‌المللی در زمینه ساخت دستگاه چندمنظوره پلاسما شده است.

پژوهشگران پژوهشکده لیزر و پلاسمای دانشگاه شهید بهشتی با کمک متخصصان عصب‌شناسی توانستند با استفاده از لیزر عوارض ناشی از اعتیاد و استفاده از متادون را رفع کنند.

محقق دانشگاه حکیم سبزواری در پژوهشی مشترک با اعضای هیئت علمی دانشگاه شهیدبهشتی، روشی جدید جهت کاهش تلفات ترمودینامیکی و مکانیکی پدیده چگالش توربین‌های بخار ارائه کرد.

محققان دانشگاه علم و صنعت ایران با همکاری مرکز مطالعات نخستیان گوتینگن آلمان (DPZ) نشان دادند که چگونه ریتم‌های مغزی، اطلاعات بینایی از یک شی را سازماندهی کرده و به ادراکی از آن شی تبدیل می‌کند.

در تازه‌ترین پژوهش انجام شده در دانشگاه بیرجند، نتایج تأثیر هشت هفته تمرین هوازی و مصرف عصاره چای سبز بر غلظت بافتی پروستات موش‌های صحرایی مبتلا به سرطان پروستات بررسی شد.

دستگاه شبیه ساز آرایه خورشیدی که توسط محققان و پژوهشگران دانشگاه بیرجند طراحی و ساخته شده است، ثبت اختراع شد.

محققان دانشگاه تبریز برای اولین بار با ترکیب گیاهی NanoCur با پتاسیل دارویی علیه سرطان‌های مقاوم به دارو را تولید کردند.

«کامپوزیت دی‌اکسید تیتانیای اصلاح شده/ زئولیت مونت موریلونیت برای حذف تخریب آلاینده‌های رنگی و دارویی» توسط محققان دانشکده مهندسی شیمی، نفت و گاز، پردیس علوم و فناوری‌های نوین دانشگاه سمنان ثبت اختراع شد.

معرفی روش جدید موج‌سواری برای تسخیر امواج ضربه‌ای در حل معادلات اویلر با پایداری بالا، توسط محققان دانشگاه بیرجند ارائه شد.

رقم جدید برنج طارم روشن، حاصل ۱۰ سال تلاش تیم تحقیقاتی پژوهشکده ژنتیک و زیست فناوری کشاورزی طبرستان وابسته به دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، اصلاح و معرفی شد.

پژوهشگران یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری آذربایجان شرقی موفق به طراحی و تولید سیستم جامعی به منظور نظارت بر عملکرد تحصیلی و تعامل هوشمند والدین و مدارس شدند.

محقق دانشگاه گیلان، طی تحقیقی دو ساله، به همراه تیمی بین‌المللی، موفق به شناسایی ۱۸ گونه جدید از حشرات آبی‌زی شد.

محققان پارک علم و فناوری مازندران موفق به تولید شامپو گیاهی ضد ریزش مو محصولی کاملاً «ایرانی» شدند که کمتر از ۵ درصد مواد شیمیایی در فرمولاسیون آن به کار رفته است.

پژوهشگران یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در پارک علم و فناوری آذربایجان غربی موفق به بهینه‌سازی دستورالعمل پایه‌های گیلاس و گیاهان زینتی بگونیای هیبرید و گل محمدی شد .

یکی از بزرگ‌ترین زیستگاه‌های زیرزمینی ماهیان کور جهان توسط عضو هیئت علمی دانشگاه گیلان کشف شد.

محققان پارک علم و فناوری کردستان موفق به ساخت جامع‌ترین نرم‌افزار مدیریت هوشمند مدارس با عنوان «ساراتی» شدند که در حال حاضر بیش از ۱۲ هزار مدرسه در کشور از آن استفاده می‌کنند.

در راستای اعمال مدیریت سبز، ۶ طرح برای مدیریت مصرف آب و پساب در دانشگاه سمنان راه‌اندازی شد.

رئیس شورای راهبری مدیریت سبز دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، از جمع‌آوری آب‌های سطحی حاصل از بارندگی در مخازن زیرزمینی و استفاده از آن‌ها جهت آبیاری فضای سبز و شبکه آبیاری دانشگاه خبر داد.

توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه تبریز، بیش از ۱۲۲۰ مقاله در مجلات ISI طی ۶ ماهه اول سال جاری منتشر گردید.

در راستای تحقق دانشگاه سبز، پکیج تصفیه فاضلاب بهداشتی، به عنوان نخستین فاز پروژه تصفیه فاضلاب در خوابگاه ولیعصر دانشگاه حکیم سبزواری راه‌اندازی شد.

طرح تصفیه پساب خاکستری، در راستای تحقق دانشگاه سبز در مجموعه خوابگاه خواهران قائم آل محمد (عج) دانشگاه بزرگمهر قاننات اجرا شد.

تفاهم‌نامه همکاری طراحی و ساخت دو دستگاه تولید آب از هوا و سیستم فتوولتائیک بین دانشگاه تفرش و بخش خصوص در راستای تعمیق روابط بین صنعت و دانشگاه منعقد شد.

طرح « فراتحلیل مطالعات اقتصاد ورزش کشور؛ چالش‌ها، موانع و راهکارها»، به درخواست وزارت ورزش و جوانان توسط پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی در حال انجام است.

به منظور تحقق دانشگاه سبز، ۴۵ هکتار از اراضی مزرعه آموزشی و تحقیقاتی دانشگاه محقق اردبیلی به آبیاری تحت فشار(ویلمو) مجهز شده است.

همزمان با شروع سال تحصیلی جدید و در راستای تحقق دانشگاه سبز، فاز اول مسیر سبز (مسیر ویژه دوچرخه‌سواری) دانشگاه فردوسی مشهد، با حضور دکتر محمد کافی رئیس دانشگاه، اعضای شورای راهبردی دانشگاه سبز و نیز مسئولان شورای شهر و شهرداری مشهد و با مشارکت دانشگاهیان افتتاح شد.

مقاله دکتر نصرالله زاده عضو هیئت علمی دانشگاه قم و دانشجوی وی، در مجله معتبر علمی Chemical Society Reviews به چاپ رسید .

دانشگاه صنعتی شریف برای دومین بار موفق به کسب مقام اول در میان دانشگاه‌های طرح ارتقا به تراز بین‌الملل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شد.

ایستگاه تیمار، تحقیقات و پرورش آهو با هدف آموزش، ترویج و ایجاد دانشگاه سبز جهت توسعه پایدار، در دانشگاه زنجان راه اندازی شد.

نخستین ساختمان سبز و ایمن مطابق با استانداردهای محیط زیستی، پروژه نصب دیتالاگر، به منظور پایش هوشمند مصرف انرژی و همچنین دو ایستگاه دوچرخه، با هدف توسعه حمل و نقل پاک و ایجاد دانشگاه سبز در دانشگاه بیرجند راه‌اندازی شد.

۹۷۶۰ اصله گونه گیاهی مقاوم به تنش خشکی و کم آبی در راستای اجرای سیاست‌های مدیریت سبز، طی پنج ماهه نخست سال۱۳۹۸ جایگزین گیاهان پرنیاز به آب و چمن در فضای سبز دانشگاه حکیم سبزواری شد.

بر اساس اعلام پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، بیش از چهار هزار و ۳۰۰ عنوان پژوهشی تا پایان سال ۱۳۹۷، در سامانه عرضه و تقاضای پژوهش (ساعت) ثبت شده است.

سامانه نرم‌افزاری «مدیریت گزارش‌های گشت‌های دریایی» در مرکز ملی داده‌های اقیانوسی و دریایی پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی راه‌اندازی شد.

مقاله محققان دانشکده شیمی دانشگاه تبریز در ژورنال Journal of Materials Science & Technology“ به عنوان مقاله برترسال ۲۰۱۸ انتخاب شد.

اولین آزمایشگاه تحقیقاتی در حوزه سازه‌های نانو لیفی در دانشگاه تفرش باهدف انجام تحقیقات در تولید و کاربرد در حوزه‌های مختلف راه‌اندازی شد.

دانشجویان دانشگاه صنعتی شریف برای اولین بار به عنوان یک تیم ایرانی موفق به کسب مقام اول مسابقات بین‌المللی انجمن هوانوردی و فضانوردی آمریکا (AIAA)، شاخه طراحی موتورهای توربین گاز هوایی شدند.

پژوهشگران دانشگاه بناب موفق به تولید آجر از نمک تبریدی جهت استفاده در سازه‌ها و لوازم تزئینی شدند.

مرکز تحقیقات خانه هوشمند دانشکده فنی فردوس دانشگاه بیرجند، با حضور دکتر احمد خامسان رئیس دانشگاه بیرجند، مهندس میرزایی فرماندار فردوس و جمعی از مسئولان افتتاح شد.

یکی از شرکت‌های فناور مستقر در پارک علم و فناوری دانشگاه سمنان موفق به طراحی و تولید اپلیکیشن موبو قانون شد.

دانشجویان رشته کشاورزی دانشگاه یزد اقدام به کشت بدون خاک زعفران در گلخانه دانشگاه یزد کردند.

در تازه‌ترین پژوهش انجام شده توسط محققان دانشگاه اراک، ساخت آزمایشگاهی کاتالیزورهای فرآیند کراکینگ هیدروکربن‌های مدل برش‌های نفتی مورد ارزیابی قرار گرفت.

رصد رویداد نجومی گذر سیاره عطارد از کنار خورشید با حضور دکترکوروش نوذری رییس دانشگاه مازندران، دکترعلیرضا خصالی معاون پژوهش و فناوری دانشگاه، محققان، دانشجویان و علاقه‌مندان به نجوم به همت گروه فیزیک نظری بر روی بام ساختمان آزمایشگاه مرکزی دانشگاه مازندران انجام شد.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
(اداره کل روابط عمومی)